

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Szubotica, SZOMBAT 1925 augusztus 29.

230. szám

M megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelben
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. . Szerkesztőség 5-10.

Előfizetési ár negyedévre 135 din.

Szerkesztő: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Fonciere-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)

Pestalozzi vagy Pribicsevics

Suboticán összejöttek az ország tanítói, hogy megbeszéljék sérelmeiket, keressék az orvoslás módjait s hogy megismerkedjenek a pedagógia legújabb irányával. Összejöttek a tanítók és csoportosultak. De nem Pestalozzi, Amos Comenius, vagy — Berltz tanításai, hagyományai és módszerei szerint különültek el egymástól, nem az a meggyőződés állított közéjük korlátot, melyet minden pedagógiai kérdésben vallanak, amiért harcolnak s amit diadalra akarnak vinni, hanem külön ültek a radikálisok és külön ültek a demokraták s amit a radikálisok akartak, az ellen tiltakoztak a demokraták, amit a demokraták indítványoztak, azt lehurrogták a radikálisok. Nem a didaxis terén szerzett tapasztalatok, a könyvek tanácsainak kipróbált eredményei, nem is világnézetekké szélesedett meggyőződések és felfogások harcoltak egymás ellen a tanítás jobb rendszeréért, a nevelés emberibb és eredményesebb módszereinek elfogadtatásáért, a tanítóság anyagi sérelmeinek orvoslásáért s társadalmi helyzetének megjavításáért, hanem — a radikális párti tanítók leszavazták a demokratákat és a demokraták megakarták hiúsítani a radikálisok terveit.

Nem rójuk mindezt fel a tanítóknak. Nem létünk ebben olyan judiciumbeli fogyatkozást, amitől más foglalkozási ág tagjai mentesek. Csak azt látjuk — a tanítók sem kivételek. Őket is elragadja politikai meggyőződésük heve s ők is mindent alárendelnek annak a pártfegyelemnek, mely ilyen áldozatokat nem is kíván tőlük. Nem a tanítók betegsége ez, hanem az egész országé. A végrehajtó hatalom egész hierarchiája az uralmon lévő politikai párthoz való tartozandóságra van fölépítve. A leghatásosabb kvalifikációs törvény: a párttagság. Mérnökök, orvosok, vonatvezetők, ellenőrök és fogasztási adóbiztosok a párthi-vekből rekrutálódnak s a szak-képzettség, hivatottság, elméleti képzettség és gyakorlati tudás szempontjai sűrűn szenvednek sérelmet a megbízható párthűség követelményei mellett. Soha politikai uralomtól nem függött annyira a mindennapi kenyér, mint ezekben az években és soha a párthoz való tartozás nem volt olyan domináló az egzisztenciális kérdésekben, mint amilyen a háboru befejezése óta. A megfelelő ember a megfelelő helyen volt valamikor a kötelesség, megfelelő párttag a megfelelő őrszemen — most ez a raison.

Nem is lehet azt mondani, hogy ezért a szellemért, mely nem jugoszláv termék, hanem általános jelenség, az egyesek felelősök. Amikor nem a megbízhatóság, a becsületes munkavégzés és a képzettség nyitják meg a tisztviselő előtt a hivatalnak s az előmenetelnek kapuit, hanem a párthűség s nem a hivatali érdekek, hanem a pártnak tett szolgálatok kötik az íróasztalához a kormányváltozások viharában is, akkor természetesnek kell tartani, ha a tisztviselő legjobban azzal törődik, ami kenyerét biztosítja s állását megszilárdítja. Ha a több munka több, a jobb munka fehérebb kenyeret adna, akkor a tisztviselők semmi mással nem törődnének, csak azzal, hogy minél többet dolgozzanak s minél jobban végezzék munkájukat. De most azzal kell törődniük, hogy minél hűségesebb és minél megbízhatóbb párttagoknak tekintsék őket s mindig ahhoz a párthoz tartozzanak, amelyik uralmon van. A mai közszellem nem azt kívánja a közalkalmazottaktól, hogy

hűséges sáfárjai, megbízható őrrei legyenek a reájuk bízott nagy érdekeknek, nem azt kívánja tőlük, hogy jó tisztviselők, hanem azt, hogy ügyes, jószímatu politikusok legyenek.

Ezért van az, hogy amikor az orvosok, mérnökök, vasuti tisztviselők, tanítók és kántorok összejönnek, hogy megvitassák kari sérelmeiket s azokat a módokat megvitassák, melyekkel hivatásuk körén belül jobban szolgálhatják a közérdeket, akkor már ők maguk sem azt nézik egymásban, hogy kinek ötlete jobb, kinek indítványa helyesebb, kinek felszólalása tár föl több igazságot, hanem arra törekszenek, hogy pártjuknak győzelmet szerezzenek. Pedig a politikai pártok csak azt a győzelmet becsülik igazán, amelyet a választási urnák előtt harcolnak ki a párthívek. Ezek a győzelmek sokkal kevesebbet használnak a pártnak, mint amennyit ártnak az ország egészségügyének, nevelésügyének s a következő nemzedék érdekeinek.

A muzulmán képviselők belépnek a demokrata-pártba

A kormány tiltakozó jegyzéket intézett Bulgáriához a komitácsi betörések miatt

A kormány megbízásából Rakics Milán szófiai követ tiltakozó jegyzéket nyújtott át a bolgár kormány-nak a legutóbbi komitácsi betörések miatt. A bolgár kormány válaszában ismét arra hivatkozik, hogy a békeszerződés értelmében kevés a hadserege és a határokon nem tud olyan erős őrségeket felállítani, amelyek a komitácsi betöréseit meg tudnák akadályozni!

A beogradi sajtó, foglalkozva a bolgár kormány válaszával, heves támadást intéz úgy a bolgár, mint a jugoszláv kormány ellen. A sajtó szemére veti a jugoszláv kormány-nak, hogy ilyen válaszokkal megelégszik, ahelyett, hogy energikusabb lépésekre határozná el magát.

A sajtótámadásokra vonatkozóan illetékes helyen kijelentik, hogy a támadások a jugoszláv kormányt jogtalanul érik, mert a legutóbbi tiltakozójegyzékben a kormány figyelmeztette a bolgár kormányt, hogy ez az utolsó ilyen jellegű figyelmeztetése. Amennyiben a jövőben megismétlődnek a határbetörések, a kormány energikusabb lépéseket fog tenni.

A demokraták és muzulmánok fuziójának előkészítése

Milikovics Hasszán muzulmán képviselő pénteken délelőtt a parlamentben egy teljes óra hosszat tanácskozott Davidovics Ljubával, a demokratapárt elnökével. Milikovics Spaho bizalmasa és a muzulmán-

pártnak egyik olyan vezető-tagja, aki a párt teljes bizalmát élvezte. A tanácskozás egy részénél jelen voltak a demokrata-párt részéről dr. Ribar, Gról és dr. Vlaics képviselők is. A megbeszélésnek politikai körökben nagy fontosságot tulajdonítanak, mert azt hiszik, hogy Milikovics a pártjától kapott felhatalmazás alapján tárgyal Davidovics Ljubával. Politikai körök tudni vélik, hogy a pénteki tanácskozáson a demokrata- és muzulmán-párt egyesülésének feltételeiről tárgyaltak.

A megbeszélés összefüggésben van a muzulmán-párt és a demokrata-párt legközelebb megtartandó kongresszusával, amelyen a fuzió kérdésében fognak dönteni. A jelek szerint mindkét pártban, de különösen a muzulmánoknál nagy a hajlandóság a fuzióra és muzulmán részről már meg is történt erre minden előkészület. A fuzionált párt továbbra is a demokrata-párt elnevezést tartaná meg. Politikai körökben számolnak azzal, hogy a parlament őszi ülészakán a két párt már egyesülve fog felvonulni ötvenegy taggal.

Miniszterek visszaérkezése Beogradba

Pénteken délelőtt hosszabb távollét után visszatért Beogradba Makszimovics Bózsó belügyminiszter, aki az egész délelőttöt hivatalában töltötte és meghallgatta az osztályfőnökök jelentéseit a távollétében történt eseményekről.

Szimonovics Milán szociálpolitikai miniszter szintén visszaérkezett Beogradba és pénteken délelőtt meglátogatta Zsifkovics Ljubát, a radikális-párt elnökét. Ugyancsak Beogradba érkezett dr. Nikics Nikó erdő- és bányügyi miniszter, valamint Paszariacs József közoktatásügyi államtitkár is. Dr. Krajaacs Iván kereskedelemügyi miniszter Ljubljánába, míg Radics Pavle agrárreform-miniszter Bledbe utazott. Nincsiacs külügyminiszter a jövő hét elején utazik el Beogradból előbb Bledbe, hogy a királynak referáljon, onnan pedig Genfbe, a Népszövetség ülésére. Markovics Lázár volt miniszter pénteken utazott Genfbe, míg Janjics Velja volt miniszter magánügyben Berlinbe utazott.

Magyar jog a suboticaí egyetemen

Az igazságügyminisztérium vajdasági osztályfőnöke, dr. Radics Lázár — mint a *Bácsme gyei Napló* már jelentette — akciót indított arra nézve, hogy a vajdasági jogi fakultáson a magyar jog is szerepeljen az előadandó tárgyak között. Az igazságügyminisztérium erre vonatkozólag átiratot intézett a közoktatásügyi minisztériumhoz, amely elvben hozzájárult a javaslat-hoz, de a megvalósítás mikéntjére vonatkozólag kikérte a beogradi egyetem véleményét. Az egyetem a minisztérium leiratát áttette a suboticaí jogi fakultáshoz véleményezés végett. Az igazságügyminisztérium most megsürgette a suboticaí jogi fakultástól a javaslat véleményezését, amely a legközelebbi jövőben meg fog történni. Ilyenformán valószínű, hogy már az őszi szemeszterben tanítani fogják a suboticaí fakultáson a magyar jogot, még pedig a magyar büntetőjogot, büntető perrendtartást, magánjogot, polgári perrendtartást, kereskedelmi- és váltójogot. Terv szerint nem az elméleti, hanem a gyakorlati oktatásra és főként a magyar és szerb jogszabályok között fennálló különbségekre fogják a fősúlyt helyezni.

A királyi pár újabb látogatása Zagrebben

Zagrebból jelentik: Zagrebben nagy előkészületek folynak a királyi újabb látogatására. Beavatott körökben úgy tudják, hogy a királyi pár a trónörökösrel együtt a tél egy részét Zagrebben fogja tölteni és a báni palotában fog lakni, amelyet erre az alkalomra renoválnak. Szó van arról is, hogy a királyi pár montenegrói és dalmáciai utjának megkezdése előtt egy napot Zagrebben tölt. A királyi látogatás Zagrebben és egész Horvátországban igen nagy örömet kelt.

Uj horvát párt alakult Zagrebben

Néhány hét előtt Zagrebben egy hetilap indult meg »Uj-horvát mozgalom« (Mladohrvatski Pokret) cím alatt. Politikai körökben meglepetést kelt a lap hétfői számának vezető helyen tett bejelentése, amelyben felhívja a horvát népet, hogy

tömörüljön új pártba. A párt neve: *ujhorvát párt* s vezetői az elterjedt hírek szerint *Pavelics Ante dr.* és *dr. Budák*. A párt főtörekvése a Radics-párti disszidensek, a zajednicsarok, valamint a Frank-pártiak főmörítése.

Az új párt programja még nem került nyilvánosságra. Politikai körökben azonban úgy tudják, hogy az *ujhorvátok teljes autonómiát és külön horvát szabot követelnek.*

Az új párt lapja egyébként megjósolja, hogy *Radics István* előbb-utóbb visszatér eredeti programjához, mert a mai megegyezés csupán átmeneti és nem végleges nemzeti megegyezés.

A gépirónó pöre Lembergért

Tizenegy hordó aranyat és egy várost követel miss Augustynowitz Lengyelországtól

Newyorkból jelentik: Nem mindennapi pör indult meg Newyorkban a lengyel köztársaság ellen. Egy gépirónó — aki lengyel grófnőnek nevezi magát — *visszaköveteli* Lemberg városát és tizenegy hordó aranyat, amit 1838-ban állítólagos útkapitánytól vett el a lengyelek királya.

A grófnő-gépirónót *Victoria Augustynowitz*-nak hívják, Csikágóban született, huszonhárom éves és Newyorkban heti huszonöt dollárért dolgozik egy irodában. Apja, *Felix Augustynowitz*, pár esztendővel ezelőtt meghalt, de halála előtt elmondta a lánynak, hogy a családnak joga van a grófi címhez. A lány a Public Libraryben kikereste a családja részleteit és a lengyel konzulátus a beadott adatok alapján igazolta, hogy *Victoria* egyenes leszármazottja annak az *Augustynowitz*-nak, akit 1676-ban *Casimir* lengyel király lovaggá ütött s akinek 1719-ben a pápa grófi címet adott. Az osztrák kormány 1795-ben ezt a címet elismerte. A lengyel konzulátuson azonban kijelentették azt is,

hogy *Lengyelországban* a címetek eltörölték és *miss Augustynowitz*-nak nincs joga a grófnői címet viselni. A lány erre azt válaszolta, hogy ragaszkodik a címhez és ebben az esetben osztrák grófi címet fog viselni.

A gépirónó egyben ügyvédet

A magyarság támogatásával a kormánylista győzött az erdélyi kamarai választásokon

Az erdélyi magyarság azt várja, hogy a román kormány honorálja a magyarság támogatását

Kolozsvárról jelentik: A mezőgazdasági kamarai választások végleges eredménye még nem ismeretes, csupán egyes megyékből érkeztek pontos jelentések, amelyekből megállapítható, hogy a *magyar-liberális lista* szerezte meg Erdélyben a relatív többséget.

Kolozsváron a választás minden zavaró incidens nélkül folyt le és a *közös magyar-liberális lista* győzelmével végződött, amelyre a háromszázhuszonhat szavazatból kétszázhatvanhatszavazatot jutott szembe a nemzeti párt listájával, amelyre csupán ötvenhétet adták le szavazatukat. Háromszék-megyében szintén a közös lista került ki a küzdelemből győztesen, ami főleg a *magyar szavazók érdeme, akik zárt sorokban vonultak föl a kormány mellett.* Arad megyében ezzel szemben váratlan vereséget szenvedtek a liberálisok, annak ellenére, hogy a *magyar választók ugyiszólván kivétel nélkül a közös listára adták le szavazatukat.* A győzelmet ebben a megyében a nemzeti párt szerezte meg, amely a hivatalos jelentés szerint 62 szavazattöbbséggel rendelkezik. Biharmegyében viszont újabb nagy győzelmet aratott a liberális-párt, mely a magyar szavazók segítségével *abszolút többségre tett szert.* Igaz, hogy ebben nagy része volt a hatóság terrorjának is, amely az *ellenzéki szavazókat a legtöbb községben nem engedte az urnákhoz.* Brassóból a közös magyar-li-

berális listáról még nem érkezett jelentés, de valószínűnek tartják, hogy ebben a megyében is megszerzi a győzelmet. Brassóban működött különben a legjobban a kormány terrorja: a vidékről Brassóba tartó ellenzéki szavazók vonata egyik közbeeső állomáson *szándékosan nem kapott csatlakozást, csak azért, hogy ne tudjanak eljutni a városba.* Fogaraszabványban a magyar párt nagyszabású választási propagandája következtében a kormánynak kedvező a helyzete, hasonlóan a Székelyföldön is, ahol a belügyminisztériumhoz érkező jelentések szerint a *magyar párti-liberális lista és így a kormány győzelme holtbizonyos.*

A választások eredményéről a kormánypárt egyik vezetőtagja nyilatkozott egy magyar újságrónak. A nyilatkozatban a kormánypárti politikus a következőket mondta: — A magam részéről igazolva látom azt a korábbi hitemet, amelyet a politikának minden tényezője előtt hirdettem, hogy a *magyar egyénekben és a magyar tömegekben választások alkalmával és nemcsak a választások alkalmával is feltétlenül meg lehet bízni.* Mert bizonyos, hogy ebben a valóságban elért győzelmünkben a magyar szavazatoknak elhatározó ereje volt. A kormány, talán nem is kell mondanom, ezek után *feltétlenül honorálni fogja az erdélyi magyarság értékes támogatását.*

Az erdélyi magyarság értékes támogatását.

Az erdélyi magyarság értékes támogatását.

Hindenburg és Ludendorff találkozása

A német köztársaság elnöke ki akarja békíteni Ludendorffot a bajor ex-trónörökösrel

Berlinből jelentik: Csak néhány nappal ezelőtt derült ki, hogy *Hindenburg* elnök, aki szabadsága alatt, ugylátszik kikerült *Luther* kancellár befolyása alól, *meglátogatta Rupprecht* volt bajor trónörökösöt. Az eset nagy feltűnést keltett, de még nagyobb izgalmat kelt most köztársasági körökben, hogy *Hindenburg meg akarja látogatni Ludendorffot is.* A látogatást titokban akarták tartani, de egy berlini fajtűdő újság *indiszkreciója révén kitudódott Hindenburg elnök terve.*

A két látogatás összefüggésben áll egymással. *Hindenburg* arra vállalkozott, hogy az *emlékezetes müncheni puccs után Rupprecht és Ludendorff között kitört konfliktust elsimítsa.* A birodalmi kancellári hivatal, valamint az elnök iroda csak a sajtóközleményekből értesült arról a látogatásról, amelyet *Hindenburg Rupprecht* volt bajor trónörökösnél tett és az elnök ama szándékáról is, hogy legközelebb *Ludendorffot* látogassa meg. *Luther* kancellár, hírszerint, *táviratot intézett Hindenburghoz, melyben kérte, álljon el Ludendorffnak péntekre tervezett meglátogatásától, mert az időt nem tartja alkalmasnak.*

Hindenburg eddigi szereplésével részben már elosztotta a bizalmatlanságot, amellyel a német politika demokratikus része és a külföld elnökké választását fogadta. Épp ezért azt hiszik, hogy ezeket a látogatásokat olyan szélsőjobboldali körökben tervezték, amelyek elérkezettnek látják az időt, hogy az eddigi teljesen visszavonult elnök befolyásolhatóságát a maguk céljaira kihasználják.

Hindenburg köztársasági elnöknek *Ludendorff*-nál teendő látogatását egyébként berlini hivatalos helyen minden formájában cáfolják. Beavatott politikai körökben azt mondják, hogy a birodalmi elnöknek *szándéka volt Ludendorffot meglátogatni, azonban Luther dr. birodalmi kancellár közbenjárására az utolsó pillanatban lemondott tervéről és így a látogatás elmaradt.*

A szakállas és a beretvált-képű

Irtó: Nagy Endre

A Ligetben, a sárkányok előtt megállott a gízászi mellű autó és a két öreg ur kiszállott. Totyogva lépeztettek néhányat, aztán az utnak a mentén, amely a virágos rondót futta körül, leültek egy padra.

Az egyik öreg urnak nagy földbirtoka volt, amelyet herbe adott és a hért is az ügyvédje szedte be, úgy, hogy neki semmi dolga se volt vele.

A másik öreg urnak nagy gyára volt, amelynek vezetését fele haszonnal a fiára bízta. A gyár jól ment, a haszonrész félevenként pontosan befizetődött a bankba, neki csak annyi dolga volt, hogy elkötse.

Valamikor egy iskolába jártak, aztán utjuk elváltott és most véletlenül ugyanabba a házba kerültek lakni. Megüfölték a régi barátságot és megállapodtak, hogy *ezentul együtt fogják folytatni a napiakat.* A mai kirándulásuk már e megállapodás alapján történt. Úgy volt, hogy egy nap az egyiknek az autóján mennek, másnap a másikén. Mert mindkettőnek volt autója és mindkettő kényes volt a maga gazdagságára. Az egyiknek szép hosszú, fehér szakállja volt, a másik beretváltatta bajuszát, szakállát, hogy fiatalabbnak látszódjék. Ez legalább tíz évvel idősebbnek látszott, mint a másik.

Jókedvűen összemosolyodtak ott a padon. *Hiába, no, pompás ötlet volt, hogy így idejöttek!* A máius telehíntette a pázsitot pitypanggal és százzorszéppel, a magas platánok tetején lármás tereferével épitgettek fészkeiket a variak, a bokrokon úgy nőtt a lomb, hogy szinte sercegett. És a nap süttött, ahogy csak bírta. Szép az élet.

— Gyönyörű a Liget, mi? — mondta a szakállas.

— Gyönyörű! — felelte a beretvált-képű. — Nem is lehetne szebb!

Egy darabig boldogan ültek a padon, aztán megszólalt a szakállas:

— Te, mondanék valamit! Sétáljunk itt körül a rondón.

— Isten ments! Mikor itt olyan jól ülünk!

— Egy kis séta jót tesz az egészségnek!

— Babona, kérlek alássan, babona! Már hogy lenne jót az egészségnek az energiapocsékolás! Ami energiát az ember kiad, azzal kevesebb marad a készlet. Tiszta matematika az egész!

— A sétától étvágyat kap az ember!

— Dehogy! Ha kifáradok, nem marad erőm az evéshez!

Elhallgattak és mintha hűvös fuvallat hasított volna közéjük. A szakállas ezt gondolta:

— Csökönyös, vén trotty! Egyszer biztosan megúti a guta!

A beretváltképű pedig keserűen gondolta:

— Hiába! Azóta se változott! Most sincs *zicellása!*

Elhallgattak, de most már egyik se mosolygott. A szakállas izgett-mozgott egy darabig, aztán megszólalt:

— Kérlek alássan... Talán én elmennek egy kicsit járkatni... Nemsokára visszajövök.

— Ej, ej! Csak nem nyugatsz! Hát jó, eredi, én itt megvárok!

A szakállas föl pattant és frissen bekanyarodott a rondóra. Úgy érezte magát, mint a gyerek, aki az iskolából szabadult ki. Ördög vízve, minek is kellett a maga sorsát ehhez az elhult trottyihoz kötnie! Mintha először járt volna e helyen, elcsudálkozott, hogy mily szép itt minden. A szabályos geometriai ábrákat sűrűn kirakták volt már a kertészek melegehízi virággal. És a bérházak sápadt virágai, a gyerekek zajnava látszadó-

tak a medence körül.

Kartonruhás leány egész dandár légzőmből lebegtetett fonalán. A szakállasnak paikos ötlete támadt és nagyot rikkantott:

— No gyerekek, ki akar légzőmből!

Visitözva megrohanták, tülekedtek, marakodtak, a földön hemperegtek, egészen belevörösödött a munkájába. Már réz tovább ment és még mindig nevetgélt magában. Különösen, ha egy nagyhasu, vöröshajú kis fiura condolt, akinek már volt egy légzőmbé és még egyet akart kicsalni, tehát az egyik kezét ravaszul hátra dugta és a kis maifa nem vette észre, hogy a légzőmb hát-radugott kezéből is feje fölé emelkedik.

— Hehehe! Elhmes kölyök! Ez még viszi valamire, annyi szent!

Az egyik padon rongvos ember ült. Háttal volt a padon, lábát a támlány alatt kidugva és fejét két kariára fektetve. Valami kereset nélkül maradt munkás lehetett. Biztosan az ebédidőt akarta napkurával agyonütni. A szakállas megveregette a vállát.

— Hé, jó ember... Itt van magának ötvenezer korona!

A rongvos riadtan kapta föl a fejét. Álmatlan vörös szemével évanakodva nézett rá. A szakállas derűsen megnyugtatta:

— Nono!... Csak tegye el!... Menjen egyet ebédelni... az én egészségemre... De azt kikötöm, hogy gulyást rendeljen! Sok zöld paprikával, tudja!

Tudniillik a szakállasnak a házi orvos eltiltotta a fűszeres ételt, holott a paprikáért élt-hált. Amint tovább ment, szinte látta, hogy rohan a szegény ördög a legelső kocsmába, hogy eszik neki a gulyásnak, mint nyeli le a nagy husdarabokat rágtalanul.

Diák-kora óta nem ugrált a szívében ilyen csintalan jókedv. Legjobban szeretett volna nekikramodni és ide-oda futkározni a Ligetben. És maga is elcsudál-

kozott rajta, amikor észrevette, hogy kétéretegő lába csak tétován vonszolja előre.

A Stefánia-uton az öntözőkocsi bakja mellett állott a kocsis. Nehéz, csontos ember volt, mintha muraközi lovaival egy garnitúra lett volna. A földről valami elhajított cigareta-csutkát emelt fel és idétlen ujjával végigtapogatta, hogy hány szippantás lehet még benne és hogy érdemes-e még gyufát pazarolni rá. A szakállas kivette a szivartárcáját és egy szép sárga regáliát szedett ki.

— Itt van barátom, ez a magáé!

A kocsis elmosolyodott örömeiben és durva kezével megmarkolta a szivart, egyetlen gondossággal tette a blúza zsebébe.

— Ezt majd vasárnap szivom el! Ebéd után!

— No jó, hát akkor azt csak tegye el és itt van magának egy másik. De erre most gyuitson rá!

Még gyufát is gyuitott neki és nagy élvezettel nézte, amikor a kocsis orrán száján egyszerre ercegette ki a szép kék füstöt.

Most már visszakanarodott a szakállas az elhagyott pad felé. A beretvált arcú észre se vette, annyira el volt merülve a maga szórakozásába. Zsemlyéből gyurt apró morzsákat és elszórta maga előtt. Rengeteg veréb ugrott előtte és pityveze kapkodta a morzsát. Csak akkor vette észre a szakállast, amikor kosztosai riadtan röpöttek fel a közeledtére. Diadalmasan mondta:

— Kérlek alássan, nagyszerű mulatságot eszeltem ki! Hozattam a soffórral zsemlyét és etetem a verébekeket. Nézd, hogy örülnek! Majd hogy a szememet ki nem szedték!... Pompás mulatság!

A szakállas hunyorogott és ravaszul mondta:

— Barátom, én is ezt csináltam!

KISEBBSÉGI ÉLET

● ● ●

A szlovenszói keresztényszocialista párt most tartotta meg évi kongresszusát Pozsonyban. A kongresszuson, amelyet Palkovich Viktor nemzetgyűlési képviselő nyitott meg, viharos jelenetek játszottak le. A pártnak az a csoportja, amely Lellei Jenőt támogatja, azt kívánta, hogy az elnökválasztást halasszák el, míg a többség a választás azonnali megtartását követelte. A szünetes vitához hozzászólt maga Lellei is, aki közel két óra beszédben igyekezett az ellene emelt vádakat megdönteni. A többség végül is leszavazta a Lellei-csoportot és Szülő Gézárt választotta a párt elnökéül. A választás után Lelleiék bizalmatlansági indítványt terjesztettek elő, amelyet azonban leszavazott a kongresszus.

*

Koródi-Lutz, az ismert szász politikus nemrégiben elköltözött Erdélyből és véglegesen Berlinben telepedett meg. A szász-vezér eltávazása nagy meglepetést keltett Romániában és ez alkalomból Jorga a román demokráció vezére, a Naemul Romanesc című lapban cikket írt Koródi-Lutzról, akit a román kormány kényszerített távozásra azzal, hogy megfosztotta nyugdíjától. A cikk igen meleg hangon ismerteti a szász politikus küzdelmeit és politikai működését, amelyről megállapítja, hogy soha sem volt államellenes, illojális és antidemokratikus. Jorga cikke a szászok körében igen jó hatást tett.

*

A csehszlovákiai református egyház helyzetéről nyilatkozatot tett Stundo István kassai esperes. »A református egyház sorsát a magyar kisebbségi politika szempontjából nézni, civileg nem egészen helyes dolog, de gyakorlatilag szorosan összefügg a kettő egymással. Kétségtelen ugyanis, hogy a túlnyomó többségében magyar egyház jó egyházpolitikája csak áldásos lehet a magyar kisebbségre nézve. Mert egy jól vezetett egyház kulturális, irodalmi, és nevelő hatása pótolhatatlan. Nem tudok el sem képzelni olyan szervezetet, amely például a református egyház ez irányú tevékenységét pótolhatná. És ha ez igaz, akkor meg a fordítottja is igaz: rossz egyházpolitika csak káros lehet arra a kisebbségre, melyet az egyház magában felölel.

*

A magyar kisgazdapárt tervéről, amelyet a kalotaszegi Bárdos Péter vett föl, igen sokat írnak az erdélyi lapok. A kolozsvári *Keleti Újság*, az erdélyi magyarság legtekintélyesebb lapja, vezércikkben foglalkozik a kérdéssel és megállapítja, hogy Bárdosék akciója azért következett el, mert a magyar párt egyik irányban sem folytattott konkrét politikát. »Egy csomó általános közérdek és jogos magánérdek vár kielégítésre és a magyar párt a jelenlegi kormányzattal szemben — és megfordítva — a teljes negáció álláspontján van. A különböző magyar csoportok pedig egyre inkább úgy látják, hogy a liberálisok, bármily szomorú is ez ránk nézve, a legnagyobb hatalmat képviselik és megkerülésükkel alig lehet nagyszabású eredményeket elérni. Ha a magyar párt elszánt ellenzéki politikát inaugurálhatott és a kombattáns ellenzéki pártokkal összefogott volna, akkor ez a határozottság kitartására további várakozásra tudta volna indítani a magyar közhangulatot. Ez az ellenzéki politika azonban, tudjuk, nem kérésben az ellenzéki pártok huzódása miatt elmaradt, amint hogy elmaradt a szászokéval rokon koncepció is, amely a mindenkori kormányzaton keresztül megegyezőes politikát kezdeményezett volna a román néppel. Ennek folytán a kereskedő, iparos, pénzügyi csoportok még jobban külön utakra hajoltak, a kisgazdák pedig, számbeli- leg a legnagyobb magyar tömeg, egyre erősebben foglalkoznak külön poli-

tikai párt alakításának gondolatával, levonva a következtetést, hogy a párt az összmagyarság általános érdekeinek megvédésére és a külön érdekekért való kombattáns munkára nem vállalkozik.»

*

A nagyváradi prefektus, mint megírtuk a városi közigazgatási bizottság ülésén megtiltotta az egyik magyar bizottsági tagnak, hogy magyarul beszéljen. A prefektus eljárása nagy megütközést keltett nem csupán Erdélyben, de Bukarestben is, hol a kisebbségekkel szemben mindig igen jóindulatú Adeverul kéthasábos cikkben foglalkozott a nagyváradi incidenssel. »A kisebbségek — írta — életkérdést látnak a nagyváradi prefektus által provokált incidensben. Anyanyelvüket felbecsülhetetlen értéknek tekintik; megtartását vagy elvesztését pedig a lét vagy nem lét

problémájának. Anyanyelvüknek a közigazgatás különféle bizottságaiban való használata megakadályozását szájkosárnak tekintik az általuk lakott területeken. Ezután nem mondhatják többé el nézeteiket a községi közigazgatásban, mivel románul alig tudnak gagyogni, gagyogással pedig nem lehet eredményes megokolást kifejeíteni. A felmerült incidensből a kisebbségek elszomorító következtetéseket vontak le a községi községi választásokra nézve is, mivel ilyenképpen már semmi jót sem remélhetnek és a román társadalomtól való együttes és összehangzó működésre már nem lehet kilátásuk. Azt a kérdést vetik fel, vajjon mi értelme van annak, hogy a reakciós, politikai román pártokkal paktumokra lépjenek, midőn ezek csak létezésüket engedik meg, de nézeteiknek anyanyelvükön való elmondása jogától megfosztják őket.»

Caillaux Washingtonba utazik

Amerika nem engedi el a franciák tartozását

Párisból jelentik: Csütörtökön két minisztertanácsot is tartottak. Az első délelőtt az Elyséeben Doumergue elnöklete alatt és ezen a tavorkői, szíriai katonai helyzetet, továbbá a bankhivatalnokok békeltető tárgyalásainak állását és a francia válszjegyzék átnyújtását vitatták meg, este azután összeült a második minisztertanács Painlevé miniszterelnök elnöklete alatt, hogy meghallgassa Caillaux jelentését a londoni tárgyalások eredményéről.

Mikor Caillaux befejezte előadását, arra kérte minisztertársait, engedjék meg, hogy távozhasson, mert a londoni utól nagyon ki van merülve. Azzal oszlottak szét a miniszterek, hogy a tanácskozást pénteken délelőtt fogják folytatni.

Caillaux jelentésének tartalmáról egyes részleteket tud a *Journal*. E szerint a pénzügyminiszter megmagyarázta, hogy az angol követelések rendezése szorosan összefügg az amerikai adósság szabályozásával, csak akkor lehet eredményes amaz, ha sikerül Franciaország amerikai tartozásait is rendezni. Ezért szeptember 16-án Washingtonba akar utazni, még pedig először csak egyedül, hogy lehetőleg gyorsan megállapodjék az adósság szabályozásának módja felől, a tulajdonképpeni delegáció pedig csak akkor fog Washingtonba menni, ha ő onnan visszatér. A *Journal* értesülése szerint a minisztertanács mindenben helyeselte Caillaux tervét. A pénzügyminiszter Theunis belga miniszterrel fog tanácskozni, aki Washingtonból Párisba érkezik.

Newyorkból jelentik: Az angol-francia adósságtárgyalásokról most jelent meg a lapokban az első hivatalos színezetű vélemény. Az amerikai pénzügyi kormány egy magasrangú tényezője azt mondta, hogy a londoni megállapodás semmi tekintetben sem hátráltatja a washingtoni pénzügyi tárgyalásokat és Amerika teljes összegében követeli Franciaországtól a kölcsönök megtérítését.

Ami azonban a kamatot illeti, annak nagysága Franciaország fizetőképességétől fog lüggni. A washingtoni kormány éppen olyan bánásmódban kívánja részesíteni Franciaországot, mint a többi fődódot. Franciaország dolga, hogy tartozásainak szabályozásaira megfelelő ajánlatot tegyen, de annak olyannak kell lennie, hogy ne csak Amerikát, hanem Angliát is kielégítse. Az amerikai kormánynak meg van a saját véleménye a francia adósságokról és semmi esetre sem fogja a tartozások 15—30 százalékát elengedni, mint teszi Anglia, ha a londoni ideiglenes terv valóra válik.

Németország hajlandó résztvenni szakértői értekezleten

Átnyújtották a német válaszjegyzéket Párisban

Párisból jelentik: Hösch német nagykövet átnyújtotta Briand külügyminiszternek azt a választ, amelyet a német kormány a bizottsági kérdésben Berlinhez intézett minapi francia demarsra adott. A válasz, mely nagyon rövid és pontosan egy oldalra terjed, szombaton kerül Berlinben és Párisban nyilvánosságra.

A német válasz, mint a lapok értesülnek, köszönetet mond a francia kormánynak a jegyzék udvarias hangjáért és kijelenti, hogy a szakértői értekezlet összehívására irányuló kezdeményezést elfogadja. Az értekezlet legközelebb összeül, pontos idejét azonban még nem állapították meg.

A francia jegyzékről Németországban megoszlanak a vélemények. Általában az a felfogás, hogy Franciaország nem adott alapot a további tárgyalásokra. Mint a *Matin* jelenti, a német kormánykörök ismételtén visszautasítják

az erkölcsi háborús felelősség elismerését és fentartják Németországnak az igényét, hogy a gyarmatügyi megbízásokban épp úgy részesüljön, mint a többi nemzet. Németország mindent megtett a fészereles feltételek teljesítésére. Az a néhány pont, amelynek teljesítése még hátra van, nem szolgáltathat okot az északi rajnavidéki zóna megszállásának meghosszabbítására, mert ebben az esetben az a veszély fenyeget, hogy a német nép nem fogja támogatni a birodalmi kormány fardozásait.

A francia kormánykörök úgy tudják, hogy a garanciapaktum ügyében közvetlen tárgyalások kezdődnek Briand és Stresemann között.

A *Times* vezércikke Európa általános békéjének helyreállításáról szól és azt fejtegeti, hogy Nagybritannia ezt tartotta szem előtt a bizottsági tárgyalások folyamán és amikor kedvező aján-

latot tett Franciaországnak az adósságok szabályozására. Példátlan megerőltetésbe került eddig is Európában a civilizációban rejlő erőket tespedtségükből fölrázni és most már elég messze vagyunk a háborútól — írja a *Times* — hogy tisztán láthassuk, mennyibe került a világpusztítás és hogy milyen megerőltetés kell ahhoz, hogy a nyomában járó következményeket kiküszöböljük.

Nagy-Britannia, Franciaország és Németország, ha összefognak, megteremthetik az igazi béke föltételeit. Öröndetes jelenség, hogy a német kormány sietett a francia jegyzékben ajánlott módot megragadni és egyik kiváló jogi szakért jét hamarosan el fogja küldeni Londonba. Ha a jogászszakértők elvégzik munkájukat, akkor hamarosan megkezdődhetnek a tárgyalások előszóval a külügyminiszterek között. E mult az a korszak, amikor hosszadalmas tárgyalásokkal lehetett még az időt fecsérelni. A bizottsági paktum terve valósággá vált, amely eredményeket ígér.

Angol és francia tudósító-irodák

közelharca a szíriai fronton
A druzok Damaszkusz előtt állnak

Szíriából az angol források homlokegyenest ellenkező jelentéseket közölnek, mint a franciák. Az angolok újból arról értesítenek, hogy a druzok nagy elszántsággal folytatják hadműveleteiket Damaszkusz ellen és elfoglalták a Damaszkusztól északra fekvő Karbet el Chazarit. A druzok üldözik a megvert francia csapatokat. Több francia csapatot, amelyek Damaszkusztól két kilométerre állomásoztak, kénytelenek voltak a városba visszavonni. Ezzel szemben a franciák nagy lelkesedéssel számolnak be arról, hogy milyen eredményeket értek el a druz lovas- és tevécesapatok ellenében és hogy sikerült több helyen megütámitani a felkelőket.

A Reuter-iroda jelenti Bagdadból: A druz törzsből való rablók a sivatagon egy automobil-vonatot, amely a bagdadi császári perzsa bank számlájára aranyat szállított Szíriába, megtámadtak és kiraboltak.

Mint Párisból jelentik, Painlevé miniszterelnök megcáfolta a szíriai helyzet súlyosságáról szóló híreket. Doumergue köztársasági elnök elnökletével minisztertanács volt, a melyen Painlevé és Briand a marokkói és a szíriai helyzetet világitották meg. A minisztertanács után Painlevé kijelentette, hogy Szíriából semmitéle hírt sem kapott és az angol forrásból származó jelentések helytelenek vagy túlzottak.

Lord Pulmer, az új palesztinai főbiztos, aki csak néhány nappal ezelőtt vette át hivatalát, egész Palesztinára elrendelte a riadó-készletet, nehogy a felkelés Szíriából Palesztinára is átsapjon. A határőrségeket megerősítették, Metollát, a legészakibb zsidó kolóniát katonai támaszpontnak építik ki.

A helyzet Szíriában egyre kritikusabbá válik, mert a beduinok és a nacionalista arabok is elhatározták, hogy csatlakoznak a druzokhoz. A francia hatóságok megkezdtek a damaszkuszi idegen kolónia kiűrtését. A felkelők elfogtak egy arany-szállítmányt, amelyet a Keletfrancia Imperial-Bank részére küldtek. A francia főparancsnok megerősített őrséget küldött a sivatagba az arany zsákmányolók felkutatására.

CIRKUSZ

Helyes megfejtők

(Asztal mellett ül két férfi. Nevezzük az egyiket Keresztesnek, a másikat Képesnek.)

Keresztes (ceruzával a kezében): Ez egy kicsit komplikált... Hat betűből áll, a második betű «ká», egyiptomi fáraók kedvenc cigarettája...

Képes: Ez se túl egyszerű. Srégen van egy nagy M. betű, felette madárka repül s mellette egy felkelő rífkabil harcos. Mi lehet ez?

Keresztes: Ugyan! Hát ez is valami? »Fecském, édes fecském, vidd el az én leveleském.« Igazán nem vicc képes rejtvényt megfejteni! Keresztrejtvényt édes öcsém, keresztrejtvényt! Idenézzen például: Mi lehet ez? Nyolc betű. Előlről olvasva hitközségi előimádkozók főlésegi teszik, visszafelé olvasva ősi ugor népszokás. Ezt fejtse meg!

Képes: Pardon! Először is a képrejtvényt megfejtése nem jó. Mert felteszem, hogy a madárka egy fecske, de hát mit keres mellette rífkabil felkelő harcos? Annak csak van valami magyarázata, hogy az felkel. Miért felkelő?

Keresztes: Nézze, ezen a Painlevé is törté már a fejét, de nem tudta megfejteni. Ha én mondom magának, hogy az a rejtvény azt jelenti, hogy »fecském merre szállsz?«

Képes: Hisz az elébb azt mondta, hogy »Fecském, vidd el az én leveleském«.

Keresztes: Ja az más! Előlről olvasva! De visszafelé olvasva más értelme van. Képrejtvény ma már nem probléma. Csak keresztrejtvény. Most is egy érdekes megoldáson töröm a fejem...

Képes: Ha magának az egyszerű rejtvény megfejtése semmi, akkor mit jelent ez: »Pas miniszterelnök«.

Keresztes: Na mondja!

Képes: Nincsiés! Vagy mit jelent: Jako... vidovics«

Keresztes: Vanics!

Képes: Az esze tokja. Hol a labda!

Keresztes: Miért holabda?

Képes: Mert annak Jakob Davidovicsnak kéne lenni. De »hol a bda?«

Keresztes: Igazán könnyen kitaláltam volna, ha egy kicsit gondolkodom rajta. Mert ezek nem komoly rejtvények. Ellenben van itt ebben a keresztrejtvényben egy pár fogas kérdés. Nyolc betű: nappal szék éjféli ág, mezőkövesdi menyecskek kedvenc szokása. Visszafelé olvasva ó-héber népdal első sora svéd fordításban.

Képes: Könnyű kitalálni: Schöberl ág. Visszafelé svéd fordításban: Ygalreböhs. Ez is stimmel.

Keresztes: Maga szerencsétlen! Hisz ez tizenegy betű!

Képes: Hogy nehezebben lehessen kitalálni.

Keresztes: Azonkívül hogy lehet ez a mezőkövesdi menyecskek kedvenc szokása?

Képes: Hogyne lehetne? Általában mit tud maga a mezőkövesdi nők kedvenc szokásairól. Volt már magának dolga mezőkövesdi nővel? Ellenben mondja meg, hogy mi az: Három b. betű, mellette egy csokor ibolya...

Keresztes: Vagy mi ez: Három betű, fájdalom és baracklekvár házi megjelölése, visszafelé cseremis melléknév...

Képes: Haránt egy ó betű, felette hozenträger...

Keresztes: Előlről olvasva dunántúli dobosvidék, visszafelé poloskairtószer...

(Mindketten egyszerre kiabálnak, aztán egymásnak esnek. Harmadik ur belép).

Harmadik ur: Micsoda iárma van itt. Disznóság!

Keresztes: Ne kiabáljon itt ápoló ur! Mit gondol hol van maga?

Ápoló: Mi az, hogy hol vagyok? Az állami ömgyógyintézet rejtvényosztályában.

(s. a.)

A szász lutheránusok bezárattak egy magyar iskolát Kolozsváron

A szász konzisztórium denúciálta a kolozsvári magyar lutheránus egyházközséget

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári magyar lutheránus egyházközség iskoláját, mint annak idején jelentettük, a román közoktatásügyi miniszter bezáratta azzal az indoklással, hogy az iskola istápolja az államellenes törekvéseket. Az iskola bezáratása ellen a kolozsvári lutheránusok tiltakoztak Anghelescu miniszternél, aki azonban kijelentette, hogy nem hajlandó az iskola ügyében hozott betiltó végzését visszavonni. A magyar lutheránusok erre panasszal fordultak a Népszövetséghez, amely a panasziratot megküldte a román kormánynak azzal az utasítással, hogy az iskola betiltásának okairól tájékoztassa a Népszövetség titkárságát.

A román kormány a Népszövetség felhívására a napokban válaszolt és a válasz másolatát tájékoztatás céljából megküldte az egyházközség magyar vezetőinek. A kormány válaszában azt a szennzős vallomást tette, hogy a magyar iskola betiltását nem a saját kezdeményezésére, hanem a nagyszebeni

lutheránus szász konzisztórium kérésére eszközölte, amely felfelentést adott be a kultuszminiszterhez, melyben azzal vádolta meg az akkor még magyar vezetés alatt álló egyházközséget, hogy államellenes működést fejt ki.

A román kormány magyarázata az egyházközség magyar tagjai között nagy megdöbbenést keltett, annál is inkább, mert a nagyszebeni szász konzisztórium eddig titkolta azt, hogy az iskola betiltásában része van, sőt színelg támogatta a magyar egyházközségi tagoknak az iskola megnyitására irányuló akcióját. Az egyházközség tagjai szűkebb körű megbeszélést tartottak, amelyen elhatározták, hogy a közeli napokban egy *monstre-küldöttséget* menesztenek Teutsch lutheránus püspök elé, akitől számon fogják kérni a betiltott iskolát. A kolozsvári magyar lutheránus hívek közt olyan nagy az elkeseredés, hogy ha a szász konzisztórium, illetőleg a püspök nem ad kielégítő választ, valamennyien kiépnek az egyházközség kötelékéből.

Nyugdíjazni fogják az öreg tanítókat hogy legyen hely a fiatalok számára

A szuboticiai országos tanítókongresszus első napja Ötéves legyen a tanítóképzés — Ne nevezzenek ki tanárokat tanfelügyelőknek

A jugoszláviai tanítók ötödik országos kongresszusát, amelyre mintegy háromezer tanító és tanítónő jött Szuboticiára, pénteken reggel nyolc órakor nyitotta meg Vukszanovics Péter volt országgyűlési képviselő, a tanítók egyesületének elnöke. A megnyitó ülésen a közoktatásügyi miniszterium részéről Jovanovics P. Jovan miniszteri referens, a szuboticiai helyi hatóságok részéről pedig Gyorgyevics Dragoszláv főispán, Horvát Cvetkó rendőrfőkapitány és Damjanovics tábornok vettek részt.

Közel kétezer tanító és tanítónő szorongott a városháza hatalmas közgyűlési termében és a tágas foyer-ben, amelynek befogadóképessége ezúttal szűknek bizonyult. A teremből és a foyer-ből kirekedt tanítók a városháza első emeleti folyosóját lepték el, ott várva be az ülés lefolyását, amely a csütörtöki főválasztmányi ülésen történtek után, rendkívül izgalmasnak ígért. Mindenki attól tartott, hogy a radikálpárti és a Pribicevics-párti, valamint Davidovics-párti tanítók a kongresszus ülésén ismét összetűznek. Ez az összecsapás azonban elmaradt, mert mint utólag kiderült, a radikálpárti és Pribicevics-párti tanítók, a kongresszus tartamára megegyezést kötöttek egymással. Ez a paktum a legnagyobb érdekessége a szuboticiai tanítókongresszusnak. Ennek tulajdonítható, hogy a kongresszus pénteki ülése aránylag simán, a legnagyobb rendben folyt le, csupán a miniszterium kiküldöttjeinek egyik kijelentése idézett fel nagyobb vihart.

Az ülés megnyitása

Az ülést Vukszanovics Petar elnök nyitotta meg. Indítványozta, hogy a kongresszus küldjön üdvözlő táviratot a királynak és a közoktatásügyi miniszternek. A javaslatot a kongresszus elfogadta.

Vukszanovics elnök ezután rátért az iskolatörvény tervezetének ismertetésére, amelyet a legnagyobb csendben hallgattak végig.

Utána Jovanovics P. Jovan miniszteri referens, a közoktatásügyi miniszter nevében üdvözölte a kongresszus résztvevőit, majd hosszabb beszéd keretében ismertette a jugoszláviai tanügyi viszonyokat. Kijelentette, hogy ma már nem lehet szó tanítóhiányról, a miniszte-

riumba tömegesen érkeznek kinevezés iránti kérvények, úgy hogyha van is üresedésben állás, a miniszterium a tanítógárdából bőven pótolhatja az esetleges hiányt. Bejelentette Jovanovics referens, hogy a miniszterium gondoskodni fog a legutóbb képesített tanítók elhelyezéséről is, még pedig olyképp, hogy az idősebb tanítókat nyugdíjazza. A miniszteriumi referens kijelentése nagy vihart keltett a kongresszus résztvevői körében, a kedélyek azonban hamarosan lecsillapultak, úgy hogy Jovanovics beszéde után megtörténhetett az albizottságok megválasztása.

A tanítóképzők megreformálása

Az albizottságok megválasztása után Markovics Milivoj sabáci tanár előadása következett, a tanítóképzők megreformálásáról.

A mai idők szelleme — kezdte beszédét Markovics tanár — sokkal szelebb látókört igényel a tanítóktól, mint amennyit a tanítóképzők megadhatnak. A háború után összezsúfolódott teendők közt kerülhetett sor a tanítóképző intézetek megreformálására. Ma azonban, amikor a közoktatásügyi miniszter asztalán háromszáz tanító kinevezése iránti kérvénye hever, akiket a miniszterium csak úgy nevezhet ki, ha másik háromszáz tanítót nyugdíjaz, a tanítóképző intézetek megreformálására mihiatalanul szükség van. A képesítés rendszerében történt már változás, amikor a tanítóképzők évfolyamát háromról négyre emelték, ez azonban nem gyökeres reform. A tanítóképzőket legalább öt osztályra kell kibővíteni olyképp, hogy az utolsó évben a jelöltek teljesen új anyagot kapjanak. A jelölteket gyakorlatilag is jobban ki kell képezni az oktatás terén. Csakis így lehet széles látókörű tanítókat nevelni.

A kongresszus résztvevői nagy figyelemmel hallgatták végig Markovics tanár előadását és többen indítványozták, hogy a tervezetet terjesszék fel a közoktatásügyi miniszteriumnak.

„Csak tanítóból lehet jó tanfelügyelő“

Az ülés napirendjén szerepelt még Potocnyak Ljudevit ljubljana tanító előadása a tanfelügyelőségek szervezéséről.

Előadásában kifejtette, hogy ma a

legtöbb helyen rosszul vannak megszervezve a tanfelügyelőségek. Sok helyen tanárokat neveztek ki tanfelügyelőkné, holott jó, szakképzett tanfelügyelő csakis tanítóból válhat.

— A tanító — mondotta Potocnyak — jobban ismeri az elemi oktatás alapelveit és módszereit, mint a középiskolai tanár, aki az egyetemen nem szereshette meg ezeket az ismereteket. Indítványozta, tegyen lépéseket a kongresszus, hogy a bölcsészeti fakultás tantárgyai közé vegyék fel a pedagógiát is. A kongresszus az indítványt elfogadta.

Potocnyak beszéde után, Vukszanovics Petar elnök javaslatára bizottságokat választottak Markovics és Potocnyak tervezeteinek az áttanulmányozására. A két bizottság a kongresszus szombati ülésén terjeszti elő véleményét a két tervezetről.

A bizottságok megválasztása után az ülés véget ért.

Felvonulás a hősök emléksobrához

Az ülés berekesztése után, tizenegy óra tájban, a kongresszus résztvevői, katonazenével testületileg kivonult a hősök emléksobrához, hogy megkoszorúzza. Több ezer főre menő tömeg vonult végig az Aleksandrova-uccán a hadtestparancsnokság épülete előtt álló emlékműhöz.

Az emlékműnél Skavics József zagrebi tanító méltatta azoknak a hősöknek az érdemeit, akiknek emlékére a szobrot emelték. A tömeg a legnagyobb csendben hallgatta a beszédet, amelynek befejezése után a szerb és a horvát himnusz elnéklése mellett, hatalmas babérokoszorút helyeztek az emlékműre.

A kongresszus résztvevői a kiállításon

A tanítókongresszus résztvevői délután három órakor a szuboticiai mezőgazdasági és iparkiallítás tekintették meg, ahonnan a késő délután, tértek vissza a városba. Este hét órakor a tanítók testületileg résztvettek a zsidótemplom diszistentiszteletén.

Nyolc óra után a pénteki programot ismerkedési estély zárta be, amely a Városi, Birány- és a Beograd-kávéház terraszán zajlott le.

Szombaton délelőtt a kongresszus folytatja ülését, délután pedig Palicsra rándulnak ki a vendégek. Este hét órakor a palicsi nagyvendéglő terraszán bankett lesz.

Kifosztottak a csendőrök egy agyonlőtt rablóvezért

A nyomravezetőt jutalomdíj helyett bezárják

Bukarestből jelentik: A regati haramiafronton megint egy szenzációs fordulat következett be. Ezidőszent már nem is a megszokott haramiavezérről, Tymescu-ról van szó, aki azóta újból egyik utonállást követi el a másik után, hanem egyik társa halálának körülményeiről.

Munteanu rablóvezér agyonlövésének van egy szerfőlött különös utókövetkezménye. A haramiavezér agyonlövését követő szokásos vizsgálat ugyanis olyan tényeket állapított meg, amelyek alapján most már esetleg magának az üldöző katonaságnak, illetve csendőrségnek a parancsnoka, Enescu százados pályázhatik a haramiavezéri tisztségre. Megállapította ugyanis a vizsgálat, hogy az üldözésre Enescu százados vezetésével kivezényelt csendőrség az agyonlőtt Munteanu holttestét teljesen kifosztotta, elszedte összes értéktárgyait, amelyeknek pedig bűnjelkeket kellett volna képezniük, sőt teljes egészében kifosztotta azt a házat is, amelyben a két haramiavezérre ráakadtak, miután a ház gazdája, Nicola Petre jutalomdíj ellenében odavezette a csendőrséget. A jutalomdíjnak kitűzött 100.000 leiből természetesen Nicola sem kapott meg semmit, hanem ehelyett letartóztatták őt is.

Enescu századosot felfüggesztették állásától.

A jugoszláv-román kettős-birtokosok panasza

Kraft intervenált a belügyminiszternél az országközi egyezmény meghosszabbítása miatt

Beogradból jelentik: Zsombolya átadása alkalmával a jugoszláv kormány a román kormánnyal konvenciót kötött, amelynek egyik függeléke a határmenti kettős-birtokosoknak szabad közlekedést biztosít a két ország között. Ennek a konvenciónak érvénye azonban ez év végen lejár, mert mindkét kormánynak az volt az intenciója, hogy a kettős-birtokosok adják el határmenti birtokukat és ezzel a probléma tárgytalanná váljon.

A kettős-birtokosok mindeztideig nem tudtak eladni a szóbanforgó földeket, külsőösen a jugoszláv kettős-birtokosoknál ütik ez nehézségbe, minthogy Romániában a föld értéke kisebb és a terményeket is olcsóbb áron kell ott eladni, mint ha a gazda itt értékesítené. A rezolúció lejártá ezeket a jugoszláv kettős-birtokosokat arra kényszerítette, hogy birtokukat elkötyavetyeljék.

Dr. Kraft István, a német párt elnöke erre való tekintettel pénteken fölkereste Nincsis külügyminisztert és kérte, hogy a külügyminisztérium tegye meg a szükséges lépéseket a konvenció meghosszabbítása iránt. Nincsis megígérte, hogy már Genfben, Duca román külügyminiszterrel való találkozása alkalmával szóba hozta a kérdést. A külügyminiszter azt a reményét fejezte ki, hogy sikerülni fog a jugoszláv-román kettős-birtokosok szabad közlekedését biztosító konvenciót egy-két évre meghosszabbítani.

Az internacionále előtt

A magyar szociáldemokrata-párt harca a marselli kongresszuson a kizárt Vági-frakcióval

Marseilleből jelentik: A második internacionále kongresszusának ülésén a nő-bizottságban Popp asszony osztrák kiküldött hosszabb beszédben a szocialista nőmozgalmat ismertette és javaslatot terjesztett be az iránt, hogy a szocialista nők követeléseit a kongresszus vagy más magasabb fórumok elé terjesztése előtt nőknek kelljen felülvizsgálniok.

Julius Deutsch dr. osztrák megbízott a szakosztályok ülésén az alkohol elleni intézkedések voltáról tartott hosszabb beszédet és javaslatot terjesztett elő, amelyben a szocialistáknak a munkások között az alkohol elleni küzdelmet főfeladatul jelöli meg. Walther dán megbízott felszólalásában ezt a javaslatot a végrehajtó bizottság elé utalta, míg a tüdővész elleni küzdelem fokozására irányuló javaslatot örömmel fogadta.

A kongresszus igazoló-bizottsága foglalkozott a magyarországi szociáldemokrata-pártból kizárt Vági-csoportnak az a kérelmével, hogy képviseltesse magát az internacionále kongresszusán. Peyer Károly, a magyarországi szociáldemokrata-párt kiküldöttje azt indítványozta, hogy a Vági-csoport kérdésével ne foglalkozzanak. Az igazolóbizottság elvetette Peyer indítványát és a Vági-csoport kérését a végrehajtó bizottság elé utalta.

A kongresszus pénteki ülésén a kelet-európai kérdéssel és a bolsevizmussal foglalkoztak. A kongresszus elfogadta azt a határozati javaslatot, hogy *elítéli a kommunista internacionále munkáját*, amellyel az ázsiai és afrikai franciaellenes felkeléseket támogatja. A határo-

zati javaslat felhívja a szocialista pártokat, hogy *küzdjenek minden olyan politika ellen, amely Szovjetország ellen irányul és Oroszországgal szemben a békés politikai és gazdasági kapcsolatok felújítását követeli.* A szovjethez tartozó szocialista államokat arra hívja fel, hogy országai demokratizálását még fokozottabb mértékben fejlessék és állítsák helyre a politikai szabadságjogokat. Felhívja végül a kongresszus

valamennyi szocialista pártot, hogy *küzdjenek az ázsiai és afrikai elnyomott népek szabad önrendelkezési jogaiért.*

Otto Bauer dr., az osztrák szocialista-párt kiküldöttje támogatja a kongresszusnak a kelet-európai és bolsevista kérdésekre vonatkozó határozati javaslatát. A francia javaslatot szemben rámutat a Szovjetországban uralkodó rendkívül kedvező helyzetre. A kongresszus éjszaka két órakor ért véget.

Véres ellenforradalom Kantonban

Tüzérség verte le a kadétek felkelését

Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok kantoni ügyvivőjének jelentése szerint Kantonban újabb véres harcok törtek ki. Az ellenforradalmárokhöz tartozó hadapródok megszállták a város legfontosabb épületeit és sok köztisztviselőt letartóztattak. A város több pontján véres uccai harcok voltak; az ellenforradalmárok ellen tüzérség vonult ki és leverte a felkelést.

A kadétek a középületekben elbarrikádozták magukat, azonban hosszas harc után kénytelenek voltak kapitulálni. Az összeütkezésnek számos halottja és súlyos sebesültje volt.

Mint utólag kiderült, a kantoni kormány pénzügyminiszterét is a

fellázadt kadétek tették el láb alól.

Egy Hongkongból kelteztetett szűkszavú távirat arról számol be, hogy Kantonban a kínai császlakozott, amelyhez katonaság is csatlakozott, megtámadták az idegenek negyedét. Az európaiak elsáncolták magukat és a konzulátusok által kiosztott fegyverekkel védik állásukat. A harcról közelebbi részletek még hiányoznak. Sanghaiban a tömeg a rendőrszoba előtt tüntetést rendezett négy munkás szabadonbocsátása miatt, akiket egykuli megtámadása miatt tartóztattak le. A rendőrség előbb a levegőbe lőtt, majd rálőtt a tömegre; a sortüz két embert megölt és több embert megsebesített.

Hatvanezer látogatója volt eddig a szuboticei kiállításnak

Értékes ajándékot kapott a hatvanezeredik vendég Folytatták az állatkiállítás és kertészeti kiállítás díjazását Képek a kiállításról

A szuboticei mintavásár és kiállítás várakozáson felüli sikerét bizonyítja az a nagy érdeklődés, amely a látogató közönség részéről a kiállítás iránt napról-napra megnyilvánul. Vasárnap nyitották meg hivatalosan a kiállítást és pénteken az eddigi látogatók száma már jóval meghaladta a hatvanezeret. A pénteki napon tizenkétezer ember tekintette meg a kiállítást és a vezetőség ezen a napon értékes ajándékban részesítette a hatvanezeredik vendéget, Aleksandar Kolaroff szuboticei orosz menekültet. Vasárnap a nyolcvanezeredik látogató ugyancsak nagyértékű emléktárgyat fog kapni.

Nagy üzleti forgalom a kiállításon

A kiállító cégek is nagy meglepéssel nyilatkoznak a kiállítás üzleti sikeréről. Már eddig is számos új üzleti kapcsolatot teremtettek a kiállító iparvállalatok. Sok mezőgazdasági gép és automobil kerül eladásra, ezenkívül csaknem valamennyi kiállított butornak akadt vevője. Több gazda vásárolt tenyészállatokat is. A kiállításon kötött nagyobb üzletek összege meghaladja a kétfélmillió dinárt. Bizonyosra vehető, hogy a kiállítás utolsó napjaiban az eddiginél is nagyobb üzletkötések fognak történni.

Népünnepély

Vasárnap a kiállítás területén nagy népünnepélyt rendeznek. A népünnepély délután egy órakor kezdődik és egész éjszaka tart. A kiállításon ez alkalommal a városi zenekar és valamennyi szuboticei zenekar hangversenyezni fog. Tánctáncverseny is rendeznek, melynek győztesei értékes ajándékokat kapnak. A népünnepély tartama alatt egész éjszaka fennmaradják a villamos közlekedést a várossal.

A díjazások

A kiállítási zsűri pénteken a következő kiállítóknak ítélte díjakat: Kertészeti kiállítás. A bíráló-bizottság tagjai: Imhoff József, Komor

anyákért bronz-oklevél, Vukovics József Szubotica, bronzoklevél. Halbrohr László Szubotica, ezüstérem.

Méhészet. A bíráló-bizottság tagjai: Werner Mihály plébános Martonos, Ósz Szabó Dániel Senta, Weininger Endre, Török András, Fink György és Petri Gyula Szubotica. Díjazások: Werner Mihály Martonos, méhkaptárért és élő méhekért ezüstoklevél. Bónis István Topola, boconádi kiskaptárért és műrajert ezüstoklevél. Matuska Ádám Senta, mézért ezüstoklevél. Bódis Mátyás és Weininger Endre Palics mézért és műlépekért aranyoklevél, Bódis Mátyásné Szubotica befőttekért és mézes süteményekért ezüstoklevél, Uvacs Péter Topola, mézért és lépesmézért bronzoklevél, Kiss Lajos banktisztviselő Topola, mézpergetőért és mézért bronzoklevél, Mudroch András Novisza, amerikai kaptárért és műlépért ezüstoklevél, Ósz Szabó Dániel Senta, módosított fekvő vándorkaptárért ezüstoklevél, Lencz Géza Szubotica méz, viasz és lépesmézért aranyoklevél, Biró Ferenc Topola mézért ezüstoklevél, Bartha Gábor Feketics, ezüstoklevél, Erdélyi Dénes Palics mézért bronzoklevél.

Szubotica a kiállítás ideje alatt olyan színekkel gazdagodott, amelyek nagyvárossá varázsolják ezt az álmos, poros és közönyös alföldi várost. Ez a néhány nap megmutatta, hogy milyennek kellene lennie Szubotícának. A kiállítás napjai azonban már megvannak számlálva és hamarosan elhalványulnak megint az új színek, elhalak a zsongás, elesenednek az idegenektől hangos uccák és a kiállítási pavilonok helyére megint beköltözik a lovassági kaszárnya. Sebteben feljegyzünk még néhány színt és epizódot a kiállítás napjaiból.

Mi érdekli a közönséget legjobban a kiállításon?

A gazdasági és egyéb komoly statisztikák és adatok mellett érdemes lenne összeállítani azoknak a kiállítási pavilonoknak a lajstromát, amelyek a legnagyobb közönséget vonzzák. Az izlésre és az érdeklődésre nagyon jellemző, hogy a kiállítás területén hol tolong állandóan a legtöbb ember és mi szórakoztatja a legjobban az embereket. Gazdasági szempontból meg lehet állapítani, hogy az olcsóbb apróságokat kiállító kereskedők csinálják a legnagyobb forgalmat: üvegvasgő, új-fajta stoppoló-tű, ablaktisztító gummi-készülék, kis benzinlámpa, folttisztító és hasonló cikkek nagyon kelendők. Olcsó tiz-husz dináros holmik ezek, amelyeket szívesen vesz mindenki. Ezenkívül a praktikus pavilonoknak is sok látogatójuk akad. A Dégő likörgyár pavillonját például senki sem kerüli el, mert a legtöbb ember szívesen fogadja el azt a pohárka finom likört, amivel itt megkínálják. A Ruff-féle cukorkagyár szobáját is szívesen felkeresi az édeseségektől nem irtózó látogató, hogy egypár bonbon megízleljen, a Nizza-szappanyár próba-szappanyait sem utasítják vissza és a Weinhut-féle celluloid és játékgyár miniatűr celluloid-legyezőit is készséggel elfogadják. Így van ez a többi pavilonokban is, amelyekben ajándékot osztogatnak.

Müeső, kanári, majom és egyéb csodák

Igen sokan bámulják azt az elmés eső-gépet, amelyet a novivrbasi Mengel és Társa gépgyár mutat be. Villanyerő által hajtott gép ez, amely a kútból szivattyuzott vízzel nagy területeket öntöz meg. Egy hosszú vascsövet erősitenek magas lábakon a földre, bekapcsolják az áramot és a hosszú csőből erős sugárban indul meg a müeső automatikusan fordítva a vizet hol az egyik, hol pedig a másik oldalra, megöntözve tetszés szerinti mértékben a földet.

A gyerekeknek legkedvesebb pavillonja az, amelyikben kanári madarakat, papagályokat, angora-macsákat, sőt egy kis majmot is kiállít egy vajdasági állatkereskedő. Kisebb-nagyobb

kalitkában izgulnak a kis madarak a nagy tömeg miatt, a papagáj szikszózik, a kanári a világért sem énekelne ennyi kíváncsi embernek, csak a kis majom érzi láthatóan jól magát szűk ketrecében, ahol folytonosan évődnek vele. Ez talán a legvidámabb pavillon, amely állandóan visszhangzik a gyermek-kacajtól.

Egér- és patkányirtás a közönség előtt

Az ipari pavillon közelében egy asztalon üvegburok alatt és kalitkákban jól megtermett egerek, csinos fehér egerek és közönséges szürke egerek lakmároznak vidáman és nem is sejtik, hogy az utolsó lakmározásuk ez. A *Ratul* egér- és patkányirtó szer hatását mutatják itt be a közönségnek, a mérgeg biztos és gyors hatását. Bizony itt a kiállítás látogatói előtt közönséges kivégzés történik, szegény kis állatokat nagyszámmal viszik naponként a vesztőhelyre. Amikor a patkányok és fehér egerek jóllaktak a méreggel meghintett csomaggal, akkor már meg is kezdődik halálos vívódásuk. A kalitkában rángatóznak sokáig, még halálukkal is reklámozniuk kell azt a gyilkos szert, amely legveszedelmesebb ellenségük.

Tolongás a szép női lábak pavillonja előtt

A legnagyobb tömeget talán a *Bata cipőgyár* pavillonja vonzotta, amelyet a keddi vihar lerombolt és azóta nem épült fel újra. A kiállítás szabad térségén állt ez a pódiumszerű pavillon, illa drapériával borítva, mint egy kis színpad és csak alul volt keskeny sáv, amelyen a „küllisszák mögé” lehetett látni. A látvány nem volt megvetendő. *Tiz Bata-göröl* ült egymás mellett, de egyikökből se látszott több, mint a karsu, formás vonalú bokák és a divatcipőkhöz bújított lábak... Ez a pavillon tényleg ötletes volt és a formás női lábak nagy közönséget vonzottak állandóan a sátor elé. A kíváncsi férfiak nem mindig viselkedtek a legdiszkrétebben és az első két napon nem egy férfi-látogató akarta a cipők minőségét is kipróbálni, néha már a cipőtől elég tekintélyes távolságra is, a boka fölé kalandozva... Harmadnap ezért már kiugró dobozóréz választotta el a keresztbefont női lábakat az ilyen kíváncsiaktól és egy uniformisba öltözött pötlöm legényke őrizte erélyesen a kiállított női lábakkal együtt az erkölcsöket... Még ekkor is nagy tömeg próbált a lábakból következtetni a nőkre is, szőkek-e vagy barnák, kővérek-e vagy soványak, szépek-e vagy csúnyák. Ez a találgatás egészen meddő volt, egyizben azonban láttam a pavillon előtt egy urat, aki meglepve és önkéntelenül hangosan kiáltott fel, társaságának legnagyobb multságára:

— *Ez a barna harisnyás a barátom! Esküszöm, hogy ő az! Feltétlenül megismerem a lábáról!*

Nagyon büszke volt, hogy a barátja lábát kiállításon mutogatják... (i. l.)

A bunyevácok

megünneplik a horvát milléniumot
A subotici Neven-egyesület rendező az ünnepélyeket

A subotici Neven bunyevác köznevelődési egyesület, mint a *Bácsmegyei Napló* már jelentette, valamennyi bunyevác kulturegyesület közreműködésével szeptember 12-én és 13-án Szuboticán fénves keretek között fogja megünnepelni a horvát királyság ezeréves évfordulóját.

A bunyevác-sokác-párt hivatalos hetilapja, a *Neven* vezércikkben foglalkozik a horvát királyság ezeréves jubileumának megünneplésével és felhívja a bunyevácokat, hogy politikai pártállásra való tekintet nélkül minél nagyobb számban vegyenek részt az ünnepségeken.

A jubileumi ünnepély programját a következőképp állították össze: az

első nap, szeptember 12-én, szombaton este nyolc órakor valamennyi bunyevác-egyesület részvételével fáklyásmenet, mely a városház előtti Szloboda-térről kiindulva bejárja a város fő utvonalaát. Másnap, szeptember 13-án, vasárnap reggel hat órakor riadó, majd délelőtt kilenc órakor gyülekezés a Szloboda-téren, ahonnan a tömeg elvonul a Kralja

Tomiszlava-térre, ahol tábori mise lesz. A mise után leleplezik a jubileumi emléktáblát, amely alkalommal dr. Horvát Rudolf zagrebi egyetemi tanár fog emlékbeszédet mondani. Délután fél négy órakor nagyszabású népiünnepélyt tartanak a Kralja Petra-parkban, este 8 órakor pedig a Lifka-moziban hangverseny lesz.

Dollár-hossz Középeurópában

Lengyelországba vándorol minden valuta

A középeurópai piacokon napok óta nagy hossz van dollárokból. Ezeket a külföldi pénzeszközöket a különböző nemzeti bankok hivatalos kurzusából természetesen nem lehet megállapítani, de az országok zügforgalmában már régen feltűnt, hogy különösen az effektív dollárt igen nagy előszeretettel és magas árszíval vásárolják. Egy-két napig senki sem tudta, hogy mi lehet ennek a misztikus ügynek a mozgató rugója, mert hiszen ugyanakkor, amikor a dollárért minden pénz rendelkezésre állt, *newyorki devizát nem igen kerestek*. A devizőrök addig kutatták a nagy titkot, amíg kislútt, hogy a *dollárok nagyrésze Lengyelországba vándorol*, ahol 10—15 százalékos felárakat fizetnek az effektív bankjegyéért.

Az egész dollárhossz a legszorosabb összefüggésben van a *lengyel zloty druzhansával*. Hogy Lengyelország darabokat és nem kábelit keres, annak még egy különös magyarázata is van, tudniillik egyrészt az új lengyel de-

vizarendelkezések megakadályozzák, hogy magánosok külföldi fizetési eszközöket szerezzenek; de a dollár utáni nagy törtetésnek még inkább az az oka, hogy *Lengyelországban egy újabb, igen érzékeny vagyonsváltásra van kilátás* éppen abból a célból, hogy a zloty ár-hanyatlását megakadályozzák. Ez elől a vagyonsváltás elől menekül a lengyel tőke, amikor a dollár-arabokat kutatja mindenütt az őt környező államokban.

Valutáris szempontból az ügy közelről nem érint bennünket, legfeljebb pillanatnyilag némi érdeklődést váltott ki a dollár-bankjegy hirtelen áremelkedése, ám amint az igazi ok nyilvánvalóvá lett, eltekintve a néhány spekuláns anyagi szempontjait, a dolog igazán irreleváns. Nemzetközi vonatkozásban sincs különben a dolognak mélyebb értelme, amennyiben a zloty bukása Lengyelország legszemélyesebb ügye, amelynek eredője az ottani kül- és belpolitikai ügyek.

Vasuti katasztrófa Nyiregyháza mellett

Három halott, öt súlyos sebesült

Nyiregyházáról jelentik: A Nyiregyházáról Budapest felé haladó gyorsvonat ma pénteken Karcagpuszta állomásán kisiklott. A robogó mozdony feldőlt, a szeneskocsi ráfutott, a paklikocsi pedig felfordult.

A vonat utasai rémulten ugráltak le a kocsikról, közben a mozdony felé szaladtak, amerről segélykiáltások hallatszottak. A postakocsi mellett feküdt a postatiszt. Amennyire a sötétségben meg tudták állapítani, látták, hogy csak kisebb karcolásokat szenvedett. Annál súlyosabban sérült meg *Nemes János* 96-os mozgópostakezelő, aki széles ivben zuhant ki a felfordult kocsiból. Jobboldali felső bordája tört össze és erős zuzódást szenvedett felső combján. Közben az első személykocsiból is elővászorgott több vérző ember, akik közölték a segítségre sietőkkel, hogy a kocsikban is többen megsebesültek. Közben segélykiáltások hallatszottak a

mozdony gépházából is. Kiderült, hogy *Csorvás János* fűtő a gépház és a szenes kocsik közé került, oly borzalmas módon, hogy — mint a vonaton tartózkodó orvos megállapította — a hasfalát a gerincéhez nyomta.

Megpróbálták kiszabadítani a szerencsétlen embert, ez azonban még másfél órai munka után sem sikerült, úgy hogy mire a segélyvonat megérkezett, a fűtő borzalmas kínok között meghalt. Nemest a segélyvonaton Budapestre szállították, azonban már rajta sem lehetett segíteni, a délelőtti folyamán súlyos belső sérülések következtében meghalt.

A szerencsétlenséget, amelynek két halottja és öt sebesültje van, hibás változtatás idézte elő.

Pénteken délelőtt bizottság szállt ki a helyszínre. A bizottság egyik tagja, a karcagi állomás postafelügyelője, a fűtő holttestének láttára rosszul lett és meghalt.

Árad a Duna

A Vajdaságot nem fenyegeti árvízveszély

Bécsből jelentik: A legutóbbi nagy esőzés miatt a Duna vizállása oly magas, hogy komoly árvízveszedelem fenyegeti az ausztriai dunamenti községeket. Az alsóausztriai tartományi kormány hidrografikai osztálya a következő jelentést adta ki:

— A bő csapadék folytán megfigyelési területünkön a Duna megáradt. A *bécsi árterület az esti órákban víz alá került*. Az Inn, Traun és Enna folyók vizállása folyton emelkedik. A hivatalos mércén a reggeli órákban a vizállás plus 320 lesz.

A városi építészeti hivatal közlése szerint a péntek délelőtti vizállás 260. Ha az áradás tovább tart, összeül az árvízvédelmi központi bizottság, hogy a fenyegetett területek védelmére a szükséges előkészületeket megtegye. Az árvíz főleg a Duna baloldalát fenyegeti, míg a jobboldalon csak egyes házcsoportok kerülhetnek víz

alá. A gátak őrzésére megfigyelőket rendelnek ki, akik a vizállás minden változását rögtön jelentik a bizottságnak.

Nussdorfnál a vizállás elérte a három méter tíz centimétert, azonban komoly veszély egyelőre nincsen. Veszélyről csak akkor lenne szó, ha a vizállás meghaladná a négy métert. A floridsdorfi hídnál a biztosító védgátak tartják vissza a vizet. Az ott tartózkodó halászoknak biztosítanok kellett uszó házaikat. Ha a vizállás tovább emelkedik, lehetséges, hogy Brückenhausen épületet víz alá kerülnek.

Budapestről jelentik: A magyar földmivelésügyi minisztérium vizrajzi osztálya szerint a Duna Passautól Oroszvárig, Bajától Mohácsig és Titei alatt árad. A többi szakaszán apad. Vizállása közepes. A Tisza Tiszabecs-től Vásárosnaményig árad, onnan

lejjebb végig apad, alacsony vizállású.

Beogradból jelentik: A Duna áradása a vajdasági vízárterületet csak közvetve fenyegeti, aminek elhárítása végett mindazonáltal már most meg kell tenni a felelős hatóságoknak a szükséges óvintézkedéseket. Óráról-órára érkeznek a hírek a Duna melletti falvakból, hogy a Duna vize a folyó felső szakaszán folyton árad, a mi szükségessé teszi a hatóságok azonnali intézkedéseit. Változás a napokban nem is várható, csupán csak abban az esetben, ha az árhullámok a magyarországi árvízterület határát átlélik.

A pisai püspök harca a szépasszonyokkal

Pisa, aug. hó.

(A Bácsmegyei Napló kiküldött tudósítójától.)

A legiforróbb nyáron is telve van a ferde-torony városa az idegen turisták hadával. Az ósdi pályaudvar mellett konfliktusok sűrű sora várja az utasokat. A futó turistákat, akik Viareggio-ból vagy a többi közeli fürdőhelyről rándultak át Pisába, meg se kérdik, hogy hová vigyék, egyenesen a székesegyházhoz vezetik, ahol egymás mellett van a város nagy büszkesége: a ferde-torony, a székesegyház, a keresztelő kápolna és a sarkert.

Pisának közel száz egyházi épülete között a legnevezetesebb a székesegyház, amelyet a palermói tengeri győzelem után a tizenegyedik században kezdtek építeni. Ez a százméter hosszú ellipszis alakú bazilika fehér márványból épült s egyike a legkiválóbb olasz műemlékeknek.

Ennek a műremeknek aktuálitása is van ezekben a napokban. Pisa püspöke néhány nappal ezelőtt erélyes hangú pásztorlevélben kelt ki a modern táncok, az erkölcsellen strand-fürdőzés és főleg a modern ruházódás ellen. A mai divatot szemérmetlennek nyilvánította és a maga részéről kijelentette, hogy az ellen minden erővel küzdeni fog. Hogy megbizonyítsa, mennyire komolyan veszi szavait, *megtiltotta, hogy a pisai hölgyek divatos ruhákban látogathassák a székesegyházat*. Sem felülni rövid szoknyában, sem tapadó ruhában, sem meztelen karokkal vagy erős dekoltazzsal a templomba belépni nem szabad.

A dekrétumot nagy harc követte. A pisai szépasszonyok felzudultak a püspök rendeletere ellen. Szószólóik, egy agilis pisai hírlapíró nyílt levelet intézett a püspökhöz, amelyben arra kérte a főpapot, hogy a tilalmat mindenkire egyformán teriessze ki és ennek folytán távolítsa el a falakról Giotto, Spinello, Venesiano és Gozzoli festményeit, amelyek nagyon gyakran csupasz nőket ábrázolnak. Távolítsa el Nicolo Pisano híres remekművét, a szőszéket és az összes bibliai freskókat.

A harc az egyház és a szépasszonyok között még áll, de semmi külső jele nem látható, a katedrális, a keresztelő és a sarkert tele van szép nőkkel. Igaz, hogy valamennyien idegenek és utruhát viselnek. A három idegenvezetőnek ugyancsak dolga van, hogy elmagyarazza a Galliei lámpájának történetét. A lámpa ott lóg a mennyezetten és az idegenvezetők fenn hirdetik, hogy a lámpa mozgását figyelve jött rá arra, hogy a föld gömbölyű.

Acsodálatos ferde-torony, amelyről még ma sem tudják, hogy szándékosan építették ferdén vagy véletlenül ferdült meg, kora reggeltől késő estig nagy látogatottságnak örvend. Mert mégis csak ez a város igazi nevezetessége, a ferde-torony, nem pedig a ferde erkölcsök, amivel a püspök ur rendszerint megvádolja a pisai szépasszonyokat.

(s. a.)

HIREK

— **A lengyel követ Nincsićs külügyminiszternél.** Beogradból jelentik: *Okenski* beogradi lengyel követ pénteken meglátogatta *Nincsićs* külügyminisztert, akit arra kért, intervenáljon, hogy a jugoszláv gazdasági körök minél nagyobb számban vegyenek részt a leMBERGI kiállításon. A külügyminiszter megígérte a lengyel követnek, hogy kérését támogatni fogja.

— **A novisadi polgármester lett a vajdasági városok szövetségének elnöke.** Novisadról jelentik: Julius 2-ára a vajdasági városok szövetségét Noviszadra gyűlésre hívták össze, hogy a lemondott dr. *Stefanovic* Zsárkó novisadi polgármester és a lemondott titkár, *Lakics* János helyettes polgármester helyébe új elnököt, illetve titkárt válasszanak. A novisadi gyűlésen azonban csak *Mala-gurszki* Albe szubotici és dr. *Tabakovics* Miklós veliki-kikindai polgármesterek jelentek meg és így a gyűlést nem tarthatták meg, ehelyett elhatározták, hogy *titkos szavazás* útján leszavaztatják a szövetség tagjait, hogy kit kívánnak elnöknek. A szavazatok most beérkeztek és dr. *Milovanovic* Milovan novisadi polgármester lett a szövetség elnöke. Az új elnök szeptember 8-ára, délelőtt 9 órára a novisadi városháza közgyűlési termébe üléssre hívta össze a szövetséges városok polgármestereit, amelyen beszámolnak a szavazás eredményéről, megejtik a titkárválasztást, jelentést tesznek az eddigi működésről és javaslatot tesznek a jövőben kifejtendő tevékenységről. A szövetségnek a városok párisi kongresszusán való képviseltetése ügyében ugyancsak ez a közgyűlés dönt.

— **Becskerek város Szilvája.** Veliki-Becskereken pénteken nagy ünnepek közt ülték meg a város Szilváját. Az ünnepeken részt vett *Létics* György kikindai pravoszláv püspök is, aki reggel 8 órakor autón érkezett Kikindáról Veliki-Becskerekre. Az ünnepélyes fogadtatás után a püspök a görög keleti központi templomban misét celebrált, majd a főutonalakon ünnepi körmenet vonult végig s ezután a városháza nagytermében folyt le a kalácsszegési szertartás. Délután a görög keleti egyház-község templomában volt ünnepélyes kalácsszentelés, este pedig az orosz egyházi énekhar a vármegyeházában nagysikerű hangversenyt adott.

— **Romániai ügyvédek látogatása Beogradban.** Beogradból jelentik: Pénteken reggel a zagrebi gyorsvonattal Beogradba érkeztek a romániai ügyvédek kiküldöttei, akik Párisból Olaszországban keresztül jöttek Jugoszláviába. Az állomáson a beogradi ügyvédek küldöttsége fogadta őket, ahonnan katonazenekar kíséretében a Bristol-szállóba mentek. A vendégeket a kormány nevében dr. *Radisics* Lázár, a BBB. osztály főnöke, az ügyvédi kamara nevében *Stefanovic* kamarai elnök, a város nevében pedig *Bobis* alpolgármester üdvözlötték. Az üdvözlésekre *Avaresho* román ügyvéd válaszolt. A szállóban reggelivel fogadták a román ügyvédek, akik délelőtt megtekintették a királyi palotát és a várost, valamint kirándulást tettek az Avalára. Déliben a Palace-szállóban bankett volt a tisztelőikre, délután pedig a Szerb Nőegylet teára látta őket vendégül. A román vendégek este hét órakor folytatták útjukat Bukarest-be.

— **Tanári kinevezések.** Beogradból jelentik: A közoktatásügyi minisztérium *Mijuskovic* Mirko vrsaci gimnáziumi igazgatót a cetinjei gimnáziumhoz nevezte ki igazgatónak. *Loca* Jakab, pozsavevacai gimnáziumi tanárt a novi-vrbsai gimnáziumhoz tanárnak, *Szász* Ferenc velikihecskereki gimnáziumi tanárt Csacsakra, *Szenta* István varazsdini gimnáziumi tanárt Daruvárra, *Supnyár* Szvetozár beogradi gimnáziumi tanárt a vrsaci gimnáziumhoz helyezték át. *Gyiszdlovics* Veszelin dr. közoktatásügyi inspektort és *Lazarevics* Rodiszav novisadi kereskedelmi iskolai igazgatót nyugdíjazták. *Matijevics* Iona zemuni gimnáziumi tanárnót Bihácsra, *Mamuzsics* Illés osijeiki gimnáziumi tanárt az osijeiki tanítóképzőbe, *Taranovszka* Tatiana zemuni gimnáziumi tanárnót a novisadi gimnáziumhoz, *Gyurics* Katarina panchevoji gimnáziumi tanárnót a délszerbiai Sztrumicára, *Vojnovics* Vojiszláv bela-erkvai gimnáziumi tanárt a novi-vrbsai gimnáziumhoz helyezte át a minisztérium.

— **Pótvizgára mehetnek a tisztvizsgát nem tett önkéntesek.** A szubotici katonaugyosztály a sztrabecseji kerületi katonai parancsnokság rendelete alapján értesíti mindazokat az önkénteseket, akik a tisztvizsgát nem tették le és így tizen-négy hónapot szolgáltak, hogy a hadügyminiszter rendelete szerint pótlólag vizsgázhatnak s a vizsga sikeres letétele után gazdasági hadnagyokká nevezik ki őket. A kérvényt a pótvizsga iránt a szubotici katonaugyosztályhoz kell benyújtani. A kérvényhez mellékelendő a katonai igazolvány, hogy a kérvényező mely csapatot és mikor szolgált, továbbá az iskolai bizonyítvány.

— **Hainisch elnök megbetegedett.** Bécsből jelentik: *Hainisch* köztársasági elnök bélhurutban megbetegedett és ezért kénytelen volt, mint a *Politische Korrespondenz* jelenti, a gráci mintavásár vezetésével közölni, hogy a megnyitáson nem vehet részt.

— **Beograd és Zagreb közt öt telefonvonal lesz.** Novisadról jelentik: Szeptember első napjaiban készül el a Beograd-zagrebi új telefonvonal, amelyen kívül további két új vonal létesül és készül el novemberre, amikor is a meglévő két vonalal együtt öt telefonvonal fogja a főváros és Zagreb közti telefonhálózatot lebonyolítani. A most elkészült Beograd-Cetinje vonalon szerda éjjel volt az első próbabeszélgetés. Ezt az új vonalat szeptember közepén adják át a forgalomnak.

— **Rendelet a zugirászat ellen.** Beogradból jelentik: *Radisics* Lázár, a belügyminisztérium BBB ügyosztályának főnöke rendeletet adott ki a zugirászat ellen. A rendeletben felhívja az ügyészeket, hogy a törvény teljes szigorával lépjenek fel a zugirások letörésére. A rendelet közli, hogy különösen a kikindai törvényszék területéről érkezett sok panasz a belügyminisztériumba a zugirászat miatt.

— **Vasuti szerencsétlenség Erdélyben.** Kolozsvárról jelentik: A Brassó melletti Feldivara állomáson csütörtökön hajnalban egy tehervonat tolatás közben belefutott az állomáson vesztelő 328. számú személyvonat mozdonyába. A karambol folytán a mozdony felrobbant, a mozdonyvezető, egy Gálfalvy nevű többgyermekes családapa, azonnal meghalt, a fűtőt halálos sebekkel a kórházba vitték. A vonat utasai közül néhányan megsebesültek. A karambol az esőtől különben is felzattott pályát erősen megzavargatta, úgy, hogy a brassói fővonalon egyelőre csak átszállással közlekednek s így minden vonat többórás késéssel érkezik.

— **A szentai postafőnök harmincéves szolgálati jubileuma.** Szentáról jelentik: Meleg ünnepségekben részesítette csütörtökön Szentá város társadalmi Bukur Dragomir posta-főnököt postaszolgálatának harmincéves jubileuma alkalmából. Reggel kilenc órakor istentisztelet volt a görögkeleti templomban, ahol Prekajski Milos esperes magasszárnyalású beszédben méltatta Bukur érdemeit. Az istentisztelet után üdvözlő küldöttségek keresték fel az ünnepeltet. A város nevében dr. *Knyezsevics* Milos polgármester, a tanács nevében *Branovacs* Sztevan tanácsnok, a politikai pártok részéről *Sztrilics* Béla nemzetgyűlési képviselő, dr. *Ludaics* Milos ügyvéd és dr. *Zagorica* Iván közjegyző, a zsidó hitközség nevében *Schweiger* Hermann főrabbi és dr. *Löbl* Nándor, a katonai parancsnokság nevében *Arszenovic* Alekszandar kapitány felköszöntötték népszerű posta-főnököt, aki meghatott szavakkal mondott köszönetet az üdvözlésekkért. A nap folyamán igen sokan keresték fel Bukurt, hogy kifejezzék jókívánságaikat a jubileum alkalmából. Kartársai ünnepi ebédet rendeztek tiszteletére, este pedig szászterítékes bankett volt.

— **Nem lehet elkerülni az amerikai bányászsztrájkot.** Washingtonból jelentik: Kormánykörökben az a felfogás, hogy nem lehet elkerülni az antracit szénbányákban a szeptember elsejére bejelentett sztrájk kitörését.

— **Új telefonvonal Becskerek és Bega-Sveti-Gyuraj között.** Becskerekéről jelentik: A posta- és táviróügyi miniszter elrendelte, hogy Becskerek és Bega-Sveti-Gyuraj között új telefonvonalat létesítsenek. Ugyancsak új telefonvonal épül Becskerek és Német-Cernje község között is.

— **Vakmerő kasszafurás.** Bécsből jelentik: Csütörtök éjjel a Maggi-cég irodájában vakmerő betörés történt. A betörők este bezáratták magukat a házba, amelynek padlásán rejtőztek el, ahonnan kötélen ereszkedtek le a második emelet egyik erkélyére. Kinyitották az ajtót, behatoltak a hivatali helyiségbe, ahol a *Wertheim*-kasszát megfúrták. A kasszában mindössze ezer-négyszáz sillinget találtak.

— **Vámforgalmi egyezmény Törökország és Magyarország között.** Budapestről jelentik: A magyar és a török kormány között a vámforgalom tekintetében legtöbb kedvezményes megállapodás jött létre, amely szeptember 1-én lép életbe. Körülbelül három héttel ezelőtt indult meg a tárgyalás Angorában a magyar és török kormány képviselői között kereskedelmi egyezmény megkötésére vonatkozólag. A tárgyaláson a magyar kormány Taly követ képviselte. A tárgyalások célja egy rendez kereskedelmi szerződés megkötése a két kormány között. Mielőtt azonban ez a szerződés létrejönne, a vámforgalom tekintetében a két ország megadta egymásnak az ugynevezett legtöbb kedvezményt, vagyis mindazt a kedvezményt, amit egy harmadik állammal szemben eddig biztosítottak. Ezen a határon belül a vámegegyezmény minden árura vonatkozik.

— **Véget ért a belga bányászsztrájk.** Brüsszelből jelentik: A két hónapnál hosszabb ideig tartó bányászsztrájk, amelyben 50.000-nél több munkás vett részt, elvben véget ért. A munkát szombaton ismét megkezdik.

— **Betörtök a boogradi magyar követségre.** Beogradból jelentik: Csütörtökön vakmerő lopást követtek el a boogradi magyar követségen. Ismeretlen tettes éjjel behatolt a követ hálószobájába és onnan — anélkül, hogy a követ felébredt volna — a tárcájában lévő 3.000.000 magyar koronát és egy arany óraláncot ellopta. A tettesnek sikerült észrevétlenül elmenekülnie. A boogradi rendőrség megindította a nyomozást, eddig azonban nyoma sincs a betörőnek.

— **A novisadi kereskedő ifjak egyesületének diszközgyűlése.** Novisadról jelentik: A novisadi kereskedő ifjak szeptember 6-ikán ünnepi fennállásának huszonötéves jubileumát. Délelőtt 11 órakor diszközgyűlés lesz a városháza közgyűlési termében, délután pedig kirándulás Kamenicára.

— **Pék-kongresszus.** A vajdasági pékek egyesülete idei kongresszusát augusztus 30-án Szuboticián tartja meg. Az egyesület felhívja tagjait, hogy a kongresszuson minél nagyobb számban jelenjenek meg. A kongresszus alkalmával megtekinthetik a szubotici kiállítást is.

— **Előkészületek Hötzendorfi Conrad temetésére.** Bécsből jelentik: *Hötzendorfi* Conrad tábornagy tetemet ünnepélyes keretek között ravatalozták fel Mergentheimben, ahonnan Lincon és St.-Pöltenen át Bécsbe szállították. Az egyes állomásokon katonai diszszázadok tisztelegtek az elhunyt hadvezér előtt, akinek holttestét szállító vonat pénteken délután négy órakor érkezett a bécsi nyugati pályaudvarra. Innen ágyutalpon szállították át a koporsót a tisztikaszinó Schwarzenberg-téri épületébe. A ravatalt itt fogják felállítani és innét fog kedden vagy szerdán a temetés szertartása végbemenni. Az ünnepélyes beszentelés után a gyászmenet a tábornagy holttestével a Babenberg-térre megy, ahol halottaskocsira teszik a koporsót és átviszlik a hietzing-i temetőbe, ahol *Hötzendorfi* Conrad földi maradványait örök nyugalomra helyezik.

— **Elgázolta a szalmásszekér.** Hággy Antal bácskogradistai földműves leesett a szalmáskocsijáról, amely elgázolta. Súlyos sérüléseivel beszállították a novisadi kórházba.

— **A Narodna Banka újból folyósít hiteket.** Becskerekéről jelentik: A bánati kereskedelmi és iparkamara értesítést kapott a Narodna Bankától, hogy a bank legutóbbi igazgatósági ülésén elhatározták, hogy ezentul újból folyósítanak hiteket. Legutóbb a bank — mint ismeretes — redukálta a hiteket és legvégül már csak export-hitelt adott. Ezentul azonban a Nemzeti Bank ismét folyósít kereskedelmi és ipari hiteket is. A hitelek iránti megfélelően felszerelt kérvények a Narodna Banka fiókjaihoz nyújthatók be.

— **Fényképkiallítás a petrovaradini várban.** A petrovaradini várban a katonai repülőparancsnokság fotóiskolája szeptember 1-től 10-ig fényképkiallítást rendez azokból a képekből, amelyek Novisad és Petrovaradin környékén készültek. A kiállított képeket eladják.

— **A francia kormány közvetít a banktisztviselők sztrájkjában.** Párisból jelentik: *Laval* munkaügyi miniszter fogadta a banktisztviselők sztrájkbizottságát és tudomására adta, hogy azok a feltételek, amelyeket eddig a bankigazgatóknál keresztülvitt, a konfliktus gyors megoldásától függenek. A döntés minden elhúzódása azt a veszélyt rejti magában, hogy minden ismét kérdésessé válik. A kormány felhívja mindakét felet, hogy sürgősen gyors megoldást hozzanak létre, ami úgy nemzeti szempontból, mint a két fél szempontjából fontos.

— **Bolivia új elnöke.** La Platából jelentik: *Lotus Pas-t*, a legfőbb törvényszék elnökét Bolivia köztársaság ideiglenes elnökévé választották.

— **A bácskai nazarénusok.** Augusztus 19-iki számunkban megirtuk, hogy a csendőrség egy vallási szekta bácspetrovoszelei gyűlését feloszlatta és az egybehívókat letartóztatta. A bácspetrovoszelei nazarénusok nevében most annak megállapítását kérik, hogy a szóbanforgó gyűlést a szombatosok szektája tartotta, amellyel a nazarénusoknak semmi kapcsolatuk nincs és a nazarénusok egyébként sem hirdetnek államellenes tanokat.

— **A cseh legionáriusok a tábori püspökségek ellen.** Prágából jelentik: A cseh legionárius szövetség végrehajtóbizottsága gyűlést tartott és ezen kimondotta, hogy megengedhetetlennek tartja, hogy bármely egyháznak is legyen katonai lelkesítő hivatala. A katonai hatóság — mondja a határozat — lehetőséget adhat a katonáknak, az altiszteknek és tiszteteknek arra, hogy vallási kötelességeiket a hadsereg keretein kívül teljesítsék. A polgári egyenjogúság szempontjából nem tartják megengedhetőnek, hogy a lelképásztorkat a katonai szolgálat alól felmentse.

— **Hatvanezer idegen hősi sír olasz földön.** Rómából jelentik: A hadügyminiszterium összehívta, hogy hány magyar, belga, német, osztrák és török katona halt hősi halált olasz földön, akik Olaszországban vannak eltemetve és hányan haltak meg olasz hadifogságban. A kimutatás szerint hatvanezer hősi sírja domborul olasz földön. A névsorban feltüntették a személyi adatokat is.

— **Drózd Győző pisztolypárbaja.** Budapestről jelentik: Drózd Győző képviselő és Szentmiklóssy László rendőrkapitány csütörtökön pisztolypárbajt vívtak a Santelli-féle vivóteremben. Politikai afférból keletkezett a lovagias ügy. Kétszeri golyóváltásra ment a párbaj, de a felek egyszer sem éltek a lövés jogával s párbaj után nem békültek ki.

— **Képkiallítás Pálison.** Perczel Margit festőművész és Csincsák Elemér festőművész, a Jugoszláv Független Festőművészek csoportjának tagjai, Pálison a kurszalomban képkiallítást rendeztek. A kiállításon hetven képet állítottak ki a művészek, akiknek tárgyalán nem egy értékes művészi munka vonja magára a figyelmet. Az elismerésre méltó törekvésekről tanuskodó kiállítás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— **Eltűnt három leány, akik bejelentették öngyilkosságukat.** Budapestről jelentik: Régeny Stefánia magántisztviselő nő bejelentette a rendőrségen, hogy két nővére, Régeny Józsa 24 éves és Régeny Mária 21 éves leányok csütörtök délelőtt eltávoztak hazulról és azóta nyomukvesztett. Levelet hagytak hátra és ebben értesítik nővérüket, hogy öngyilkosok lesznek. Velük együtt tűnt el barátjuk, Kálmán Józsa 28 éves háztartásbeli lány is, aki eddig már háromszor kísérelt meg sikertelenül öngyilkosságot. A három leány levelében bejelentik, hogy együtt mennek a halálba, mert nem érdemes élni.

— **Betörő borbélymester.** Novisadról jelentik: A turjai csendőrség letartóztatta Raics Szlavkó borbélymestert, aki csütörtök éjjel betört Szerémszki György vegyeskereskedésébe, ahonnan háromezer dinárt lopott el. A betörő borbélyt beszállították a novisadi ügyészség fogházába.

— **Földomlás a bécs—insbrucki vonalon.** Bécsből jelentik: Az amstetten—selzthali szakaszon földomlás történt, amely két vonatot megakadályozott a továbbhaladásban. Ezért a gyorsvonatokat Linz felé irányították.

— **Az utolsó négy hónapban 140 millióval több volt a vámbevétel, mint tavaly.** A beogradi vezérpénzügyigazgatóság kimutatása szerint 1925 április hó 1.—augusztus 1.-ig 702.736.773 dinár volt a vámbevétel. Az előző évben ugyanezen időben 561.917.791 dinár volt a bevétel.

— **Tűz Mitrovica mellett.** A Mitrovica melletti Lazanszki Cseba földbírtokos házában tűz ütött ki, amely elhamvasztotta az udvaron felhalmozott gabonát. A lángok áterjedtek Bozsics Száva, Bozsics Milos és Milencsics Szevő gazdák épületeire is, amelyeket majdnem teljesen elhamvasztottak. A kár óriási. A tüzet játszó gyerekek okozták.

— **Nagy tűz pusztított a novisadzi szállásokon.** Novisadról jelentik: Szerdáról csütörtökre virradó éjjel a Novisad határában levő Szailovón a Matice Szrpszka tulajdonát képező szálláson tűz ütött ki, amely elhamvasztotta a tetőt és a padláson felhalmozott száraz kendert és száraz deszkákat. A tűz áterjedt Plavkov Mije szállására is, ahol a lakóház, az istálló, egy ló a csikájával és 2 borju, mintegy 200.000 dinár értékben a tűz martaléka lett. A tüzlőtűzés a tüzről nem kapott hírt és így nem is vonult ki. Rakics Radenko rendőrfőkapitányhelyettes tűzvizsgálatot tartott. A tüzet a szélvihar okozta, amely a takaréktűzhely lángját visszacsapta. Az oltást az nehezítette, hogy a két szállástól a többi szállások messze vannak és így sehonnan sem kaphattak segítséget.

— **A baranyai menekültek subotici szervezete e hó 30-án délelőtt kilenc órakor az egyesület helyiségében vezetőségi ülést tart,** amelyen a Subotican lakó összes menekültek tagsági igazolványát felül fogják vizsgálni. A vezetőség felhívja a tagokat, hogy az ülésen okvetlenül jelenjenek meg, mert ez minden tagnak igen fontos érdeke.

— **Trockij Belgiumban üdül.** Brüsszelből jelentik, hogy a lapok értesülése szerint, Trockij üdülés céljából Spaaban tartózkodik.

— **Németország kényszerrendszabályokkal küzd a kartellek ellen.** Berlinből jelentik: A birodalmi kormány határozatot hozott, amely szerint a jövőben a legszigorúbban alkalmazni fogják mindazokat a rendszabályokat, amelyeket az 1923 évi november 2-iki kartellrendelet a gazdasági hatalmi állással való visszaélés esetére előir. minden olyan esetben, amikor kartellek, szindikátusok, ezekhez hasonló gazdasági egyesülések, vagy befolyásos egyes vállalatok részéről valamely kezdeményezést lehet észlelni, amely közvetlenül, vagy közvetve árdrágításra, vagy az árak emelkedésének előmozdítására irányul. Amennyiben ezeknek a rendszabályoknak keresztülvitele sem járna a megkívánt eredménnyel, a birodalmi kormány javasolni fogja a törvényhozásnak, hogy a kartellrendeletet egy szigorúbb törvénnyel pótolja. A Birodalmi Bank igazgatósága ezzel kapcsolatban kimondotta, hogy teljes mértékben csatlakozik a kormány határozataihoz és minden tőle telhető eszközzel támogatni fogja a birodalmi kormányt. Ez a támogatás elsősorban abban nyilvánul meg, hogy rendszeresen ügyelni fog a bank a hitelélet terén felbukkanó kartell- és szindikátusi jelenségekre és ezek ellen szükség esetén megfelelő intézkedéseket léptet életbe.

— **A vihar felborított egy repülőgépet.** Rómából jelentik: Tripániban egy repülőgép a földreszállás alkalmával a milánói repülőtéren a vihar következtében felborult. Az egyik szerelőt holtan húzták ki a motor alól. A repülőgépen tartózkodó repülőhadnagy és egy svájci szerelő megsebesült.

— **Landau Juliska Pálcsra** hirdetett vizsgabálját villanyhiány miatt elmaradt s így vasárnap este 8 órakor lesz megtartva Szubotican, Pašičeva-ül. 10. alatti táncintézetében. Éjfélkor nagy táncverseny díszoklevelek kiosztásával.

— **Budapesten meghalt egy hamburgi misszionárius.** Budapestről jelentik: Hartkó János Henrik Frigyes 53 éves nássauai születésű hamburgi lakos néhány nappal ezelőtt érkezett Budapestre az adventista misszió ügyvitelének felülvizsgálása céljából és a misszió Dalnok-uca 13. szám alatti házában lakott. Csütörtök délelőtt Budán járt és rosszul éltől panaszokodott. Autóval ment haza lakására, ahol ágyba feküdt. Reggelre a házbeliek holtan találták. A holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe szállították és itt boncolással fogják megállapítani a hirtelen halál okát.

— **Feszty Masa balesete.** Budapestről jelentik: Feszty Masa festőművésznőt, Jokai Móri unokáját végtessé válható baleset érte. A művésznő Budafoki-uti lakásán a fürdőszobában a haját akarta kisűtni és miután a villany elromlott, petróleumlámpát akart gyutani. A gyufa lángjától tüzet fogott a hajsütővas melegítőjében lévő spritusz és felrobbant. A lángok belekaptak Feszty Masa ruhájába és hajába. A művésznő szerencsére azonban nem vesztette el lélekjelenlétét és beugrott a vízzel teleit fürdőkádba. Ennek köszönhető, hogy könnyebb égési sebeken kívül semmi baja sem történt. A házban lakó orvos részesítette első segélyben.

— **Kukoricatolvaj munkás.** Novisadról jelentik: Raics Boskó vasuti munkás csütörtök éjjel feltörte a Szekeiy és Komlós-csig vagonját, amelyből egy zsák kukoricát vitt magával. A tolvajt letartóztatták és átadták a novisadi ügyészségnek.

— **Amerikában csóktörvény készül.** Amerikában Maryland a legerkölcösebb állam. Maryland sem tudott azonban mentes maradni a női nem egy kárhozatos bűnétől: a nők ott is festeni kezdik magukat. Maryland állam tanácsa az állam vegyelemző hivatalban megállapította, hogy a női arcfestőszerrek többé-kevésbé mind egészségre ártalmas anyagnak, miért is bizottságot küldött ki az arcfestés, továbbá a nőarccal kapcsolatos csokolózás állami megrendszabályozására.

— **A salzburgi ünnepi játékok egy szereplő színésze életveszedelemben.** Salzburgból jelentik: Az ünnepi előadások végeztével Schwarz József kamaranékes feleségével együtt vissza akart térni Bécsbe. Az automobilja Reichenhall közelében bajba került. Egy magyar jelzésű magánautó az országúton nem szabályosan a megfelelő oldalon robogott és teljes sebességgel nekiment a művész kocsijának, amely az összeütközés következtében darabokra tört. A kamaranékes és neje szerencsére csak a bezuzott ablakok szilánkjaitól sbeült meg és noha mind a ketten erősen véreztek, sérüléseik nem komolyak. Beszállították őket a reichenhalli kórházba. A soffőr csodálatosképpen sértetlenül menekült meg.

— **Eltűnt a novisadzi szalámigyár egyik tisztviselője.** Novisadról jelentik: Kollár Mátyás, a novisadzi Kulpin-konzervgyár hivatalnoká pénteken este jelentést tett a rendőrségen, hogy a Dunaparton egy kabátot és egy kalapot talált. A rendőrség megindította a nyomozást és megállapította, hogy a talált ruhanemű Bozsics György szalámigyári tisztviselő, aki valószínűleg öngyilkosságot követett el. Bozsics ugyanis a délután folyamán ely kijelentéseket tett, amelyekből öngyilkosságára lehet következtetni.

— **Százmillió sikkasztás a debreceni postahivatalban.** Debrecenből jelentik: A debreceni postahivatalnál nagy sikkasztásnak jöttek nyomára. Balog Lajos csekkutalvány kézbesítő a felek részére érkezett csekkre az illetők nevét ráhamisította és a pénzt megtartotta. Az eddigi megállapítások szerint mintegy 100 millió koronát sikkasztott ilymódon. A kiküldött detektívek Balogot nem találták lakásán, mert ismeretlen helyre távozott.

— **Nagy vihar Triesztben és Pólában.** Rómából jelentik: A trieszti lapok jelentése szerint Triesztben rendkívül heves vihar dühöngött. Bordelo falu majdnem teljesen elpusztult. Rendkívül sok szarvasmarha odaveszett. A távbeszélő és táviróforgalom megszakadt. A szén- és gabonatermés elpusztult. A kár mintegy félmillió líra. Pólából is heves viharokat jelentenek; a kikötőben több hajó megrongálódott és a hajózást több órán át szüneteltetni kellett.

— **Csempészek agyonlőttek egy pénzügyőrt.** Susákról jelentik: Csütörtökön éjjel ismeretlen tettesek a drenovai vasúthidnál lelőtték Krszturina Vince huszonhét éves pénzügyőrt és nyomtalanul eltűntek. Krszturina Vince pénzügyőr a drenovai vasúthidnál éjjel szolgálatot teljesített, de mivel nagy zivatar volt, a hid alá bujt. Éjfél körül lépéseket hallott a hidról és kinézett. Öt csempész nagy hátizsákokkal s csomagokkal megrakodva jött át a hidon s amikor Krszturina megállásra szólította fel őket, a csempészek, akik már ájtöttek a hidon, egy körakás mögé bujtak s több revolverlővést adtak le a pénzügyőrré, akinek két golyó a hasába furódott. A pénzügyőr csínyletét vesztve összeesett, a csempészek pedig nyomtalanul eltűntek. A pénzügyőrt reggel halva találták meg társai.

— **Sztrájkolnak a matrózok Dél-Afrikában.** Londonból jelentik: A matrózok sztrájkja Dél-Afrikában erősen terjed. Fokvárosból jelentik, hogy a gazdasági károk máris súlyosak, mert nem lehet elszállítani a nagyon bőséges kukoricatermés feleslegét.

— **Szücs- és szörmedivat újdonságaim** a kiállítás látványossága »A« pavillon földszint 16 szobában. Spitzer szücs Szubotica. Okvetlenül tekintse meg modelljeit.

— **Strass Leó** jogosított okl. magánmérnök és földmérő irodáját Pašičeva ul. 2. (Vermes ház) áthelyezte az udvarba a kapubejárattal szembe.

— **Dr. Abelsberg Pál** fül- és gégeorvos betegsége miatt beszüntette rendeléseit. A rendelések újbóli megkezdését a lapban fogja közölni pácienseivel.

— **Meglepő olcsóság** Dávid ékszerésznél a Bárány-szálló mellett a vásár alkalmával.

— **Spitzer** szörmedruhá (Szubotica) feltűntést keltő eredeti divatmodelljei »A« pavillon földszint 16 szobában láthatók. Okvetlenül tekintse meg.

— **A Lloyd éttermeiben** kitűnő italok és ételek olcsó áron kaphatók. Izletes házi konyha.

— **Mielőtt vásároljégszereknym,** sörparátust és szállodabevételezést, kérjen árjegyzéket Braća Gindner jégszereknym-fabator- és rézarugyárától Subotica, Jugovičeva 25.

Czoczek Nándor úgy a maga, valamint gyermekei: Etus, férj, Wenzel Adolfné, Irón és Anti férjzett Müller Józsefné, Wenzel Adolf és Müller József mint vök, Müller Gabika mint unoka, nemkülönben az egész rokonság nevében fájdalommal telt szívvel jelentik, hogy az örökké felejtethetlen anya, anyós, nagymama és rokon

Czoczek Nándorné
szül. Kargl Terézia

folyó hó 24-én délután fél 6 órakor, élete 50-ik évében, 29 évi boldog házasság után Budapestben rövid de kinos szenvedés után jobblétre szenderült.

Drága halottunk földi maradványait hazahoztuk s folyó hó 29-ikén, szombaton délután fél 6 órakor fogjuk a római katolikus vallás szertartásai szerint beszenteltetni a temetői kapujában és onnan a családi sírban örök nyugalomra helyezni.

Az engesztelő bűntiszítást az elhunyt lelkiüdvéért. hó 31-ikén fél kilenc órakor fogjuk a római katolikus templomban az Urnak bemutatni.

Novisad, 1925 aug. 28.

Áldás lenjen drága porai felett!

A mélyen sujtott gyászoló család.

KÖZGAZDASÁG

A Vajdaság Jugoszlávia tárháza

A Vajdaság 1.970.000 hektár területéből 86 százalék meg van művelve

Jugoszlávia területi nagysága 24 millió 880.000 hektár, ebből a Vajdaságra 1.970.000 hektár jut, vagyis Jugoszlávia összterületének nem egész nyolc százaléka.

Egész Jugoszláviában 11.350.000 hektár föld van megművelve, ebből a Vajdaságra 1.700.000 hektár jut, szóval a megművelt összterület 15%-a.

A vajdasági termőföldek 86%-a meg volt művelve. A megművelt területből Jugoszláviában 1.545.563 hektár búzával van bevetve, ebből a Vajdaságra 497.307 hektár, 5.828.558 métermázsza búzával. Eszerint a Vajdaság Jugoszlávia összterületének 8%-át teszi ki, míg a megművelt területeknek 15%-át és az ország búzatermésének 30%-át a Vajdaság termeli.

Más mezőgazdasági termékeknél a vajdasági mezőgazdasági eredmények még kedvezőbbek.

Cukorrépából a Vajdaságban az ország termésének 77%-a, tengeriből 50 és kenderből 35%-a terem.

Dohányföld 1125 hektár volt és 10.148 métermázsza dohánytermeléssel, ebből a Vajdaságban 347 hektár volt 2907 métermázsza dohánytermeléssel.

Egész Jugoszláviában 1.034.139 ló volt és ebből a Vajdaságban 280.220 darab, vagyis az egész állomány 28%-a. Birka 2.577.704 darab volt, ebből a Vajdaságban 610.732 darab volt. Sertésből 2.577.704 darab, a Vajdaságban ebből 505.383 darab volt.

A Vajdaságban a malomipar a legerősebb iparág. Utána jön sorban: a cukor és a kenderipar. A cserevénai cukorgyár 1924-ben 1318, a verházi cukorgyár 1924-ben 1181, a velükibeckereké 1318 és a bélyei cukorgyár 400 vagon cukrot termelt.

A cserevénai cukorgyár mellett létesített szeszgyár naponta 130 hektoliter szeszt állít elő, ezenkívül a Vajdaságban még 7 szesz- és 10 likörgyár és két pezsgőgyár van.

A meglevő tíz szalámi gyár közül egy van a Vajdaságban, amely évi 100 vagon árut állít elő.

A Vajdaságban két gyümölcskonzervgyár is van.

Szenta és környéke halászati jogát bérbeadják. Szentáról jelentik: A vármegyei alispán Szenta és környéke halászati területét nyilvános árverésen bérbe adja. A Martonos és Szerbke-részter határában levő vízfelületet szeptember hó 23-án a martonosi község-házán, a Sztara-Kanizsa, Turszka-Kanizsa határában levőt a sztara-kanizsai városházán, a Szenta, Csóka, Szanád határában levőt szeptember 25-én a szentai városházán, az Ada, Tiszahegy, Padé vízfelületét szeptember hó 24-én az adai község-házán, a Mol, Boc-sár, Beodra, Karlova határában levő halászterületet a mol község-házán szeptember 24-én fogja bérbe adni egy évi időtartamra.

Kendertermelők szervezkedése. Noviszadról jelentik: Noviszadon az Elite-kávéház külön termében tanácskozást tartottak a vajdasági kendertermelők megbízottai és a kendergyárak képviselőiben megjelent vajzsai kendergyári igazgató. A gyárak kartellé 70-80 di-náros árat kívánt átvételi árnak megállapítani, míg a termelők 140-150 di-náros árat kértek 100 kilogram nyers

áruért. Miután közeledés nem történt, a tárgyalások eredménytelenül végződtek. Kedden délután 4 órakor az agrárszövetség helyiségében a mezőgazdaság képviselői tartottak megbeszélést, amelyen a gyárak kizsákmányolási törekvései elleni védekezés módját beszélték meg. Az értekezlet báró Rajasics József nagybirtokosból, Csebulár Alfréd, az Agraria szövetség elnök-torából, Morotvanszki Sztanko és Vu-kov Márton földbirtokosokból, mint a termelők képviselőiből, Szvoboda Dra-gutin, a szerbiai mezőgazdasági szövet-kezetek központjának képviselőjéből és Jovanovics Bogoljub, a noviszadi agrárszövetség megbízottjától álló bizottságot küldött ki, amely a miniszter-nunnál el fog járni, hogy a gyárakkal együtt megtartandó értekezlet, a kor-mány ellenőrzése mellett, állapítsa meg a kender átvételi árát.

Csődbement a Balkán Industrie Co. Noviszadról jelentik: A noviszadi Balkán Industrie Co (Bico) kényszerre-gyességi ügye nem vezetett a hitelezőkkel való megállapodásra, mert Hirschbein Rudolf, a cég főnöke megszőkött. A noviszadi törvényszék pénteken csődtől nyitott a Bico ellen. Csődbiztos: Mar-ics Branko törvényszéki bíró, csődtö-megmondok: dr. Mogin Száva ügyvéd, a követelések bejelentésének határide-je október 26, a csődtárgyalás novem-ber 26-án lesz és a csődválasztmány november 30-án alakul meg.

Új csavargyár létesült Noviszadon. Noviszadról jelentik: A noviszadi tör-vényes cégjegyző hivatalában pént-eken bejegyezték az újonnan alakult Noviszadi csavargyár részvénytársasá-got, amelynek létesítését a miniszter a napokban hagyta jóvá. Az új csavar-gyárat Kaszap Aladár budapesti csa-vargyáros jugoszláv érdekelttség bevoná-sával létesíti. Az igazgatóság áll: Ka-szap Aladár Budapest, dr. Adamovics István Noviszad, Königstädter Dusan Noviszad, Freud Miksa Noviszad, Bog-danovics Zsivorad ny. alezredes, No-viszad és Freud Béla Budapest. A gyár felszerelési munkái már folynak.

SPORT

Serlegmérkőzések Somborban

Az oszjeki Hajduk megverte az Amatort

A Szombori Sport, az Amateur, a Szombori TK és az Oszjeki Hajduk csapatai pénteken délután játszották le a Szombori TK jubileuma alkal-mából rendezett serlegmérkőzés elő-döntőjét. Az elődöntőben a Sport a TK-val, az Amateur pedig a Hajduk-kal került össze. Eredmények a kö-vetkezők:

Szombori Sport—Szombori TK 4:1 (2:0).

A Szombori Sport könnyen győ-zött ellenfelével szemben, amely na-gyobb részt védekezésre szorult és csak néha tudta egy-egy lefutással változtatni a mérkőzést. Különösen szép játékot nyújtott a Sport csatársora, amely kitűnő formát áru-elt. A Sport góljait Sulyok II és Schwarcz lötték. A mérkőzést Dren-kovics kifogástalanul vezette.

Hajduk (Oszjiek)—Amateur 3:1 (1:1)

Az első félidő egyenlő erejű ellen-felek küzdelme, a második félidőben az Amateur visszaesett. Az oszjeki csatársor lendületes játékkal bizto-san győzött a kapkodó Amateur fe-llett. A vezetést Szivek center révén

Oszjiek érte el. A 40. percben azon-ban Háj egyenlített. A második fél-idő 32. percében husz méteres sza-badugásból, amelyet Fundekics cen-terhalf lött, Oszjiek ismét vezetés-hez jutott. A 40. percben Dreiseidl jobbösszekötő lötte az oszjiekiek harmadik gólját.

A serlegmérkőzés döntőjét a Sport és a Hajduk csapatai vasárnap dél-után játsszák le.

A szuboticaí

„Aleksandar király“ lovaregylet ötödik löversenye

A szuboticaí „Aleksandar király“ lovaregylet a kiállítás, valamint a tanító-kongresszus alkalmából vasárnap löver-senyt rendez. A lovaregyletnek az idén ez már az ötödik löversenye. A verseny a műtrágyagyár mögötti pályán vasár-nap délután három órai kezdettel fog lefolyni a következő programmal:

1) **Gazdak verseny.** 2000 méteres futam három éven felüli lovak részére. (Díjak: 4000, 1500, és 750 dinár) 3000 méteres kocsi verseny gazdak részére. Díjak: 400, 1500 és 750 dinár.) 2200 méteres handicap három éven felüli lovak részére. (Díjak: 5000, 2000 és 1000 dinár.) Amerikai telivárek 2000 méteres egyfogatu kocsi verseny. Díjak: 4000, 1500 és 750 dinár.) Vigasz verseny háromévnél idősebb félvérűek részére. Tav: 1800 méter. (Díjak: 2500, 1000 és 500 dinár.) 3400 méteres kétfogatu amatőr kocsi verseny. (Díjak: 4000, 2000 és 1000 dinár.) 4200 méteres akadály-verseny Subotica város „Stepte-chase“-je tíz akadályal tisztek és urlovasok részére. (Díjak: 5000, 2000 és 1000 dinár.)

A versenyre nemcsak a legismertebb vajdasági istállók, köztük a Leibach-istálló neveztek be, hanem bejelentette részvételét az ország többi számottevő istállója is, úgy hogy minden számban népes mezőnyökre és rendkívül heves, izgalmas küzdelemre van kilátás.

A lovaregylet szeptember 8-án tartja meg hatodik versenyét s ezzel az idei szuboticaí löversenyek befejeződnek.

TÖZSDE

A dinár külföldi árfolyamai

1925. augusztus 28.

Zürich 9.225.
Budapest deviza 1266—1274, valuta 1246—1268.
Prága deviza 60.375—60.875, valuta 60.15—60.65.
Berlin deviza 75,5—75,25, valuta 74,4—74,8.
Bécs deviza 1261—1269, valuta 1267½—1273½.
Trieszt deviza 47,70—47,90.
London deviza 271.

Zürich aug. 28. Zárlat: Páris 24,25, London 25,065, Newyork 516, Brüsszel 23,35, Milanó 19,30, Amszterdam 207,85, Berlin 122,80, Bécs 0,007265, Szófia 3,75, Prága 15,30, Budapest 0,007250, Beograd 9,225, Bukarest 2,75.
Beograd, aug. 28. Magánforgalom: Páris 263,50, London 272, Newyork 55,90, Milanó 209,75, Bécs 7,89, Prága 165,07, Budapest 7,87, Zürich 10355, Bukarest 28, Szaloniki 85.

Zagreb, aug. 28. Magánforgalom: Páris 264, London 275,85, Newyork 55,875, Milanó 29,50, Bécs 7,875, Prága 165,80, Budapest 7,87, Beograd 10,8525.

Zagreb, aug. 28. Zárlat: Páris 264—265, London 270,88—272,88, Newyork 55,585—56,185, Brüsszel 250,50—254,50,

Trieszt 209,19—211,58, Berlin 1325—1335, Bécs 783—793, Prága 164,46—166,96, Varsó 1081—1089, Budapest 0,078450—0,07945, Zürich 1081,5—1091,5.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv vizek mai állása a következő: Duna: Bezdán 378(+42), Vukovár 332(+8), Palanka 330(—2), Noviszad 313(—7), Zemun 220(—10), Pam-csevo 210(—6), Szmederevo 296(—10), Osava 254(—4). Dráva: Maribor 170(+30), Zakani 26(—), Terezinopolje 24(+2), Donji Miholjac 131(—4), Oszjiek 178(—2). Száva: Sisak 100(+14), Jasenovac 174(—12), Brod 170(+11), Samac 82(+8), Mitrovica 134(—), Beograd 138(—10). Tisza: Titel 281(—9). Kupa: Karlova 72(—14). Una: Novi 46(+48). Vrbas: Banja Luka 64(—10). Bosna: Doboj 28(—). Drina: Zvoruik 26(—). Morava: Csuprija 34(—1).

Árverési hirdetés

Közhirre tesszük, hogy Kraljevbre-gen, Hinkel János gyárában, 1925. évi augusztus hó 31-én délután 3 órakor — Hinkel János kraljevbregei pezsgő-gyáros kárára és veszélyére nyilvános árverésen dr. Radivoj Miladinović kir. közjegyző közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen eladunk 4400 üveg pezsgőt.

Vevő tartozik az árut azonnal át-venni és a vételárat nyomban lefizetni. Az állami illetéket az árverési vevő viseli.

Szubotica, 1925. augusztus hó 29.

Opšta Privredna Banka D. D.

SIMON-
PUDER

tisztán azt a célt szolgálja, hogy ki-egésztse és töké-letesítse a

GRÈME SIMON

jótekonny hatását.

A puder alkalmazása megszüntet minden zavart és kellemetlenséget, amelyet rossz és sárga puderek okoznak, mert ez a puder finom, simulékony, nem esillat és egye-síti magában mindazokat a kellé-keket, amelyek a szépséget őrző és arcifrisasággal tördő nő a jó pu-derrel eltar.

MINDENÜT KAPHATÓ!

3316 — 19

SIMON CRÈME, PUDER és SZAPPAN

PARFUMERIE SIMON

59 Fg. Saint-Martin PARIS

ILLATOS MOLYIRTÓ

„HERMELIN“ a neve, kérje mindenütt DEPOT „SOA“ DROGERIJA NOVISAD

HASFÜZŐK

melltartók, a vásár tartama alatt úgy készen, mint méret után a legszebb kivitelben kaphatók. Legújabb párisi gummi fűzők 350 dinártól kezdve. LEONTIN VIRÁG SUBOTICA KRALJA ALEKSANDAR-U. 11 SZ.

Hölgyek!

Ne felejtsek el, hogy a szépséget az arc üdesége adja meg és ez csak úgy érhető el, ha „VISAGINE ADELINA PATTI“ arctejet, használ. Üvegje 30 dinár. LABORATOIRE „ADELINE PATTI“ PARIS. Főképviselet Jugoszláviára ZAGREB, GAJEVA ULICA 8

NYILTTÉR.

A legmélyebb fájdalommal tudatjuk, hogy legjobb szívű apa és rokon

LINDNER MANÓ

műbutorgyáros, a Lindner Manó és Fiai cég alapítója sok belföldi és külföldi kitüntetés tulajdonosa, folyó hó 22-én hajnalban életének 85-ik évében elhunyt.

Emlékét nász kegyelettel őrizzük szívünkben Budapest, 1925. augusztus 22.

Gyermekei és rokonai.

Igen tisztelt vevőim szives tudomására hozom, hogy ezelőtt képviselt gyáram, D. Löbl Nachfolger, Prag, céggel való összeköttetésemet felbontottam és ugyancsak a szakmából egy elsőrendű külföldi ostornyél-gyárral léptem összeköttetésbe. A legközelebbi ajánlatom megtevésekor kérvet vevőköröm további jóindulatát és rendelményeinek részemre való fenntartását.

Mavro Weinmann

Subotica, Strossmajerova ul. 22.

7160

Értesítés.

Képviselésem a suboticei kiállításon technikai okból elmaradt, ellenben a kiállításra már elkészült saját rajzu falimintám figurális és dekoratív festések, valamint különféle faerezések, márványozások és templomfestészeti vázlatok különféle stilben iródámban megtekinthetők.

Elvállalok Jugoszlávia területén festő-, mázó- és aranyozómunkát. Műhelyem férjem elhalálása után is fenáll. — Külföldi iparművész vezetése mellett

speciális templom festészet.

Ozv. Stern Zsigmondné

Sokolska ul. 18.
Telefon 3-58.

7167

OPŠTINSKO POGLAVARSTVO NOVI-VRBAS

Br. 3525/1925.

OGLAS

Opštinsko Poglavarstvo u Novom-Vrbasu prodavaće na osnovu rešenja svoga predstavničkog tela najveću kod opštinske kuće 20. septembra 1925. godine u 14 časova u takozvanom voćnjaku tri kućišta u veličini od 204—246 kv. hvati sa izvikanom cenom za prva cecir po kvadratnom hvatu 60 dinara, a za ostala 40 dinara, — jedno kućište zgodno za garažu, fabriku, gostionu ili trgovinu na čošku vašarišta i savijutka kulskog društva u veličini 530 kv. hvati sa izvikanom cenom po kv. hvatu 150 dinara, i dalje između opštine i željezničkog puta tri kućišta u veličini od 930—983 kv. hvata, zgodna za fabrike ili veća stovarišta sa izvikanom cenom 150 dinara po kv. hvatu.

Dalji se uslovi i obaveštenja mogu nabaviti za vreme zvaničnih časova u beležničkoj kancelariji.

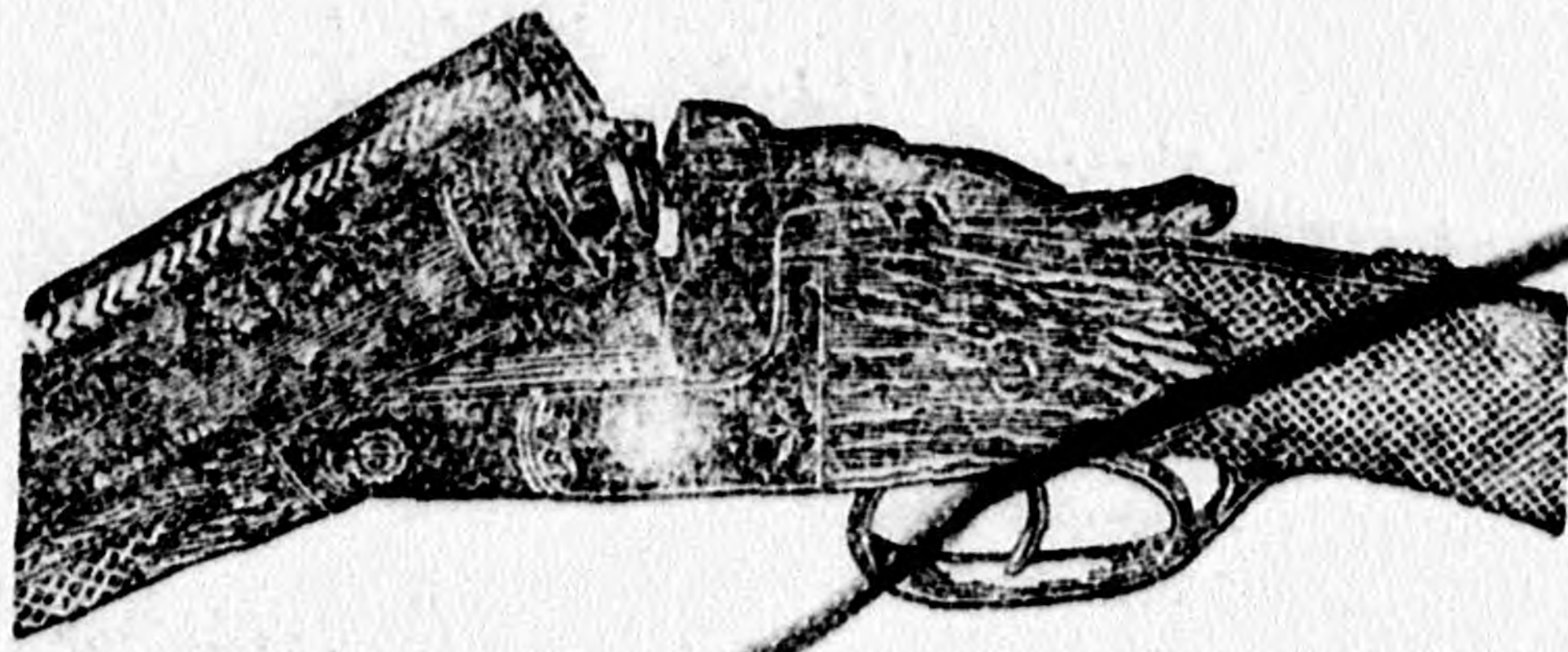
Novi-Vrbas, 26. avgusta 1925. god.

7228

Opštinsko Poglavarstvo.

Üzlethelyiségek a fótéren örökáron eladó a Rudics-utcában. A helyiségeket jelenleg a következő cégek bérlik: Unger cipész, Krausz divatárus, Živojin vendéglős, Réti rőfös, Bányai bádogos, Streisinger bórös, Deutsch rövidárus, Weinert fodrász, Ausländer mészáros. — Előnyös feltételek. Bővebbet Földes ruháüzlet Subotica.

Vadászfegyverek és löszerek

a leghíresebb német, belga, spanyol és olasz gyárakból állandóan és nagy választékban raktáron. A fegyverekért teljes jótállást vállalunk. Kereskedőnek és vadászársulatoknak nagy engedmény. — Árjegyzéket bérmentve küldünk.

Első jugoszláviai fegyver és löszér kereskedés

S. KOČANDA, ZAGREB

Preradovićev trg broj 1.

Kasa

nova ili polunova

srednje veličine

traži se. Pismene

ponude uputiti na

RADNIČKU KOMORU NOVISAD

GYÁRTELEP SZLOVÉNIÁBAN

Ljubljana mellett, betegség miatt olcsón és kedvező fizetési feltételek mellett

ELADÓ

A telep a vasút közelében fekszik, szép vidéken, jelenleg faipari vállalat 1896 óta, alkalmas minden iparágra. Nagy vízi és fűrészpórral előállítható gőzerő. Villamos világító berendezés, több nagy gyárépület, raktárak, lakóházak. Nagy telek, olcsó munkaerő és szállítás, olcsó fa rendelkezésre. Cím a kiadóban.

7290

Gyarmat és festékárú nagykereskedés

utazót keres,

a ki a Vojvodinában Bánátban és Bácskában jól be van vezetve Részletes ajánlatok a keresési igények megjelölésével „Szakember” jelige alatt a lap kiadóhivatalába intézendők.

7233

Ne mulassza el meglátni

SPITZER

szücs szőrmeáruháza
Subotica — Sokolska ulica 3.

feltűnést keltő eredeti divatmodelljeit szücs- és szőrmeáruhukban

„A” pavillon, földszint 16. szoba

7018

Jmmalin

a legjobb, lefinomabb terpentinből készült cipőkrém

Képviseelő

Antun Citler

Subotica

UJ! Régi kalapjából újat csinál az újonnan felállított és saját veze se alatt álló modern felszerelésű **UJ!**
KALAPFORMÁZÓ MŰHELYÉBEN, BEER BÓZSI KALAPSZALON
Cara Dušina ulica 2 szám. — Vidéki megrendelések a leggyorsabban elkészülnek.

A suboticei kiállítás „A” pavillon 119. stand
 Kiállít műlábakat és ortopéd-készülékeket, valamint orvosi rendelő berendezéseket
 Amputáltak, akik más, akár belföldi, mint külföldi cég műveletjeivel nincsenek megelégedve, forduljanak cégünkhöz, amely az egyetlen speciális intézet az országban műveletgökök és ortopéd-készülékek kidolgozására. 7104

„JUGOPROTEZIJA” ZEMUN

Előnyömdaberendezést
 modernül és szakszerűen
 Alluvia legelőműveléshez
LEOPOLD SAMUEL
 előnyömdaberendezési vállalat
 SENTA (Bačka)
 4419

Söröshordók
 25 literesek, néhány száz darab minden elfogadható áron eladó
 Megtekinthető a Subotican vilsonova ulica 22. szám alatt
FRANK cégnél

Tisztelettel értesitem a t. hölgyközönséget, hogy külföldi tanulmányutamból hazaérkeztem. Ruhákat, kosztümöket, kabátokat, köpenyeket a legújabb modellek után jutányosan készítek. Raktári papírmodellek, szütyűk, gézhörök. Tisztelettel
HIRN SZALON
 Strossmajerova ulica Halpiac

HAJSZÖKÍTŐ
 Reflex Henna Schiaino szőke és barna árta matlap, festékmentes Schwarze könnycse ki-mérő minden illatban kaphatók
SESTRE WEISZ
 hölgyfodrászal parfümeria Rudiceva ulica

Stein és Schreiber vas-nagykereskedésében Novisad 2 jó ház, való fin inas, vagy négy közérdekű végzett tanuló gyakor-noknak felvétetik. Je-lentkezni lehet Magyar-ut 39. szám. 7215

Hölgyek figyelmébe!
 Megérkeztek a leg-újabb bécsi és párisi kalapmodellek
HIRN BORSINÓZ
 (Főpótlánál) Skotus Viatora ul. 6.
 Alakítások 80 dinártól Munkások magas fize-téssel felvétetnek. —

BRAZILIÁBA
 SAO PAULO államba, in-gyen jegyeiről pontos fel-világosítással szolgál, gény kivándorlóknak az ut-levél és a beutazási enge-dély közvetlenül ingyen vál-laljuk. Bármilyen utazási ügyben forduljon bizalommal
B I R O
AMERIKÁHOZ
 NOVISAD
 Kralja Petra ulica 11.

Elsőrangú fűszerüzlet
 Beograd nagyon for-galmas utcasarkán esz-ládi ügy miatt azonnal
ÁTAPÓ
 Ajánlatokat „Jófor-galom” jeligére a kiadó-hivatal továbbít. 7063

KOLOMAN SZENES - SUBOTICA
 Telefon 72 és 73.

Vaddisznó védjegyű

1, 2, 3, 4 és 5 vasu fogatos és **TRAKTOR EKÉK**

„ORIGINAL PRATZNER” páros és páratlan soru vetőgépek, műtrágyaszóróval kombinált.
 „Novitas” műtrágyaszórók egy lóval való húzatra.

2 méter szóró szélességű — — — 3.500— din
 2 1/2 méter szóró szélességű — — — 4.000— din
 Szőlőprés, szőlőszuro, szeceksavagó, kukorica morzsoló, daráló, répvágó. 6870

EN GROS EN DETAI
 Felső-vojvodinai és szlavoniai képviselők:
ZENTAI SOMA SZENES KÁLMÁN
 Tekintse meg a kiállításon K 407. sz. pavilonunkat.

NAGY VÁLLALATNAK ALKALMAS EMELETES SAROKHÁZ NOVISADON ELADÓ

öt szobás lakás azonnal, egy üzlethelyiség lakással pedig no- vemberben átvehető. Bővebbet: Adv. caad. dip. jur. Jovan C. Jegdic Novisad, Karadžića ul. 19., délelben 12—3-ig és este 6—8-ig.

HOFFMAN MIHÁLY ÖZVEGYE
 LAKÁSBERENDEZÉSI VÁLLALAT SUBOTICA
 ALEKSANDROVA UL. 8. — ALAPÍTÁSI ÉV 1876.

Minden igénynek megfelelő kész butorokat leszal- litott árban árusít és rajz szerinti rendeléseket vállal.
 Beeskereki szmirna szőnyegek egyedárúsítója
Fournierok minden mennyiségben kaphatók.

ČAKOVEČKA SKLADIŠTA D. D. ČAKOVEČI TÁRHÁZAK R. T. ČAKOVEČ

Ajánlják egészséges, szellős, száraz, téres, magas oszlopokon épült raktáraikat min- dennemű gabona, örlemény és hüvelye- sek beraktározására. Raktáraink felvevő képessége cca 600 waggon és így külö- nösen ajánlható nem egészen száraz áru manipulációjára.

Mérsékelt be- és kiraktározási és kezelési díjak. Esetleges áruelőlegeket kuláns feltételek mellett folyósít.

TÜZIFA ÁRAK:

Bükkfa hasáb	1000 kg-ként	350 D
Bükkfa fűrészelt	„ „	385 D
Bükkfa aprított	„ „	420 D
Puha gyújtófa csomagolva	„ „	260 D

„BOSNA” épületanyag- és tűzifa-kereskedés
 a tcherpajaudvar mellett 7043

1925. augusztus 29. — szeptember 8.

Öfelsége a király védnöksége alatt 6457

V. NEMZETROZI MINTAVASAR LJUBLJANABAN

Jugoszlavia legrégebbi és leglátogatottabb gazdasági kiállítása.

A ljubljana nagyvásáron csak elsőrendű cégek állítanak ki. — Az árak minősége elismeren a legjobb, az árak konkurencia nélküliek. — A kiállítá- s látogatói a vasúttakon 50%-os menetdíjkedvez- ménben részesülnek. — A vásárigazolvány ára 50 dinár és a következő helyeken kapható: minden pénzügyintézetnél, a kereskedelmi és ipari egyesületnél és a hirdetésményekben megadott cégeknél. —

Legelőcsőbb és legkedvezőbb alkalom Szlovénia világhírű természeti szépségeinek (Bled, Öfelsége nyári székhelye) meglátogatására. Műszaki újdonságok. — Sportkiállítás. — Egész- ségügyi kiállítás. — Tenyészállatkiállítás. Csak a ljubljana kiállításon lel meg mindent, amire Önnek szüksége van. — Lakások biztosítva.

Mielőtt

hegedüt, violinót vagy csellót vesz, nézze meg és próbálja ki

TÓTH ANDRÁS

velikibeeskereki, I. bánati hegedű készítő saját készítményeit.

A kiállításon az A. pavillon bejáratánál, 113. szám

Számtalan megrendelés bizonyítja hegedűinek kiválóságát.

Ugyanitt megtekinthető és kipróbálható az általa javított 2 drb. kitűnő régi olasz mesterhegedű, amelyek rendkívül olcsón eladók.

J. M. GEORGIEVIĆ i BRAT FANAGYKERESKEDÉSE VRŠAC BANAT

Ajánlja belacrkvai gőzfűrésznének termékeit nagyban és kicsiben egymint: szlavoniaitölgyfapallók, gerendák stb. minden méretben, erdélyi és bosnyák fenyő épület- fákat, deszkát, pallót, asztalosárut legjobb minőségben legelőcsőbb árakon.

Nagybani tűzifa import Romániából, két éves száraz I. o. bükkhasábok.

Radio

-készülékek eredeti „BROADCASTING” és saját gyártmányu, gyári árakban a BROADCAST. SHS és Balkán vezérképviselőnél:

KONRATH D. D. SUBOTICA Savo Tekelje ulica 79. szám. Telefon: 6-23

Komplett készülékek
 Alkatrészek
 Akkumulátorok
 Anodbatteriak
 Dupla fejhallgatók
 Brown hangszórók
 Lámpák
 Mérnöki szaktanács és rajz önépítőknak
 Rádióbemutatás nappal és este
 Engedélyek gyors megszerzése.

Kötörő munkásokat keresünk
 utépítéshez kösszabb időre. Mérés és fizetés kétszer havonta. Apró- ért 35 és nagyobb da- rabokért 38 dinárt köb- méterenként. Jelen- kezni DRINA D. D. Beograd Kralja Milana 56/III.

Egy havi
 helyettesítésre perrekt fogtechnikus segéd azonnali belépésre ke- resteti. Pászthy Sán- dor dentista
 Novisad.

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Péntek—vasárnap

A vérpád árnyékában

(Párisi fény és nyoma)

Kitünő filmjének 8 felvonásban

Főszereplő:

Henry Baudin

(Kert)

Szerdától—vasárnapig
MARKOVICS BÁBY
ünnepelt klasszikus tánc-
fenomén csodagyermek

PALLAY ANNA

az operaház prima-baleri-
nájának híres tanítványa,
ki önálló táncestélyeket
adott a Vigadóban, minden
előadásán fellép, ezenkívül

RIN-TIN-TIN

második nagy attrakciója

HALÁL LEGYŐZŐJE

Alaskai történet Jack Lon-
don regényének zsánerében
Rendes helyárak

HÁZASSÁG

Olvasóink figyelmét fel-
hívjuk, hogy házasság-
közvetítés végett bizalom-
mal keressék fel levelük-
kel **Faragó** enő budapesti
irodáját, hol lapunkra való
hivatkozással titkalan fel-
világosítással szolgálnak.
Nevezett céznek megbízásai
vannak: Jugoszlávia,
Slovensko, Románia, Ma-
dárország területeiről.
Közvetítése megbízható,
komoly. (Faragó, Buda-
pest, Népszínházutca ti-
zenhat.) Cézielzéstelen le-
velezés. 6224

OLCSÓN ELADÓ

a-VIII. körben Uzička-
utca 5. szám alatt
egy ház
és 29 hold szántóföld.

Avan Tošić
Uzička ulica 5.

FOGLALKOZÁS

Német kisasszonyt kere-
sek aug. 15. esetleg szept.
1-i belépésére. Cim a kiadó-
ban. 7140

Börkereskedő, aki teljes
szakismeretekkel rendelke-
zik, perfekt szerb, magyar
és német, irodai munkák-
ban is jártas, börgyárban,
börkereskedésben állást
keres. Cim a kiadóban. 7260

JEGYGYÜKÖKET

és menyasszonyi ajándékokat
a legolcsóbban vásárolhat

Ádám ékszerésznél

Subotica, Rudićeva ulica 6.
Sugár-ház. 3769

Kezdőilletéssel irodakis-
asszonyt felvesszünk. —
Basch és Vig fakereskedés

Állást keresek pusztára
mint ispán vagy gazda, 15
évig már működtem.
— Fordson szántógéphez
vizsgázott. Cim a kiadó-
ban. 7176

Kenyérsütő szed az on-
nal felvételt Cabafi La-
jossal. Bačko-Petrovo-
selo. 6987

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címszó
bővezetése számít. Legkisebb apróhirdetés ára 30 din.
Csak felhívogató jellegű leveleket tevékenység
Kérdésekódolásokhoz válaszlevegő mellékelendő.

OLVASSA EL ezen apró betűket, ha nem
látja teljesen tisztán, akkor
SZÜKSÉGE VAN
egy jó szemüvegre
HA JÓT AKAR ügyeljen a címre és forduljon
TENNER OPTIKUSHOZ
6802 Subotica, Korzó 11
A vásárigazolvány felmutatójának 100% engedmény!

Eladó birtok sentai hatá-
rban. 40 lkat. hold panna
szántóföld teljes felszere-
léssel, épületekkel, ked-
vező fizetési feltételek
mellett. Közelebbi felvilá-
gosítást ad Apatinj Bank
és Takaréknévtár. 7175

Cséplőgarnitúra angol
gyártmány 6-os lokomobil
és cséplőgép, továbbá egy
lokomobil 15/20 HP. egy
szalmatépőgép. Balkán II.,
kevésbé használt, a gaz-
daság felosztása foly-
tán azonnal nagyon olcsó
áron eladó. O. Zuzek,
Ljubljana, Tavčerjeva ul.
11. 7220

FIFI KÖLNIVIZ

Készíti PINTER gyógytár

Bácskai nagykereskedésben új
ház fűszerüzlettel, vendég-
lövel és terhelyiséggel
más vállalkozás miatt el-
adó. Ugyanott egy 8 HP
láncos magánjáró garnitu-
ra is eladó. Cim a kiadó-
ban. 7278

Eladó egész jókarban álló
Fordson traktor, kettős
ekével, tárcsás boronával
és egy Elbo Magyar 14
colos cséplővel, elektor-
ral, nyáron nagy szerüen
csépelet. Cim a kiadóban.

Férfi kalapot mindenfajta,
beszerzési áron alul el-
adatként Rákosi József,
Subotica, Tolstojeva ulica
25. (volt Ódor utca) a
Munkás-otthonnak átál.
7251

Malomkővet egy pár 36
colosat veszlek. Milan ml.
Jakovljević, Ada. 7286

Egy 4—5 vagon munká-
képeségű elevátoros ku-
koricamorzsolt keresünk
bérbe vagy megvételre.
Gőzfűrés és Gőzmalom
r.-t., Starakanjiža. 7261

Eladó jutányos áron há-
rom cséplőgarnitúra, egy
Astra szivógáz 30 HP,
két 8 HP. Ugyanott egy
Ford autó. Szamek Péter,
Mol (Bačka). 7287

KÉRJEN

CIPŐKRÉMET!

GYÁRTJA:

Prva Jugosziavenska Kemična Fabrika D. D.

NOVISAD

KÜLÖNFÉLE

Katonai tudakozó: elár
minden katonai dologban
azoknak, kiknek joguk van
a katonai szolgálat fel-
felmentésére vagy a szol-
gálat megszüntetésére az
fordulim levélleg Tosity
bíró Kralja Aleksandra ul.
9. Szubotica. 7098

**Kozmetika! Hölgyifodrá-
szat!** A legelhangyogó-
tobb arcbőrt is 8 nap
att művészesen rendbe-
hozom, Orr és kézvörös-
ség kezelése, Hajszálak,
anyaiegy, szemölcs, rán-
cok, bőrelváltozások fáj-
dalommentes eltávolítá-
sa. Olcsó bérletrend-
szer. Otthoni gyógy-
nyes kezelésre gyógy-
kozmetikai szépségsze-
reim szétküldése napon-
ként postával. Vidéki
hölgyek tanítványoknak
felvétetnek. Hajfestészet
hemiával, hajszőkítés
művészi színárnyalatok-
ban garancia mellett.
Ondolálás, hajvágás, fei-
mosás, manikűrözés hől-
gyek és urak részére. Ju-
lije Mittler, Aleksandrova
ulica. 7014

Készruha mintasár! A
szabóipar remekei meg-
érkeztek! Felföltöny, rag-
lán, bőrkabát, prémés gaz-
dászkap, bricsesszek, fju-
ruhák különlegességek női
felöltőkben Ejsler Izsónál,
barátok temploma során.

FIFI KÖLNIVIZ

Készíti PINTER gyógytár

Butorozott szoba, szép
nagy, központban ki-
adó. Cim a kiadóhiva-
talan. 7219

Irodának vagy lakásnak
alkalmas 1—2 szoba a fő-
téren (butorozatlanul is)
kiadó. Cim a kiadóhiva-
talan. 6842

**Elegáns butorozott szo-
ba** kiadó. Majsai ut 18. sz.
7257

Butorozott szoba közel a
beltérhez két személynek
ellátással kiadó. Cim a
kiadóban. 7256

KISS ZÁLOGINTÉZETE
mindenféle értéktárgyakra
köleszt ad Zálogbő
visszamaradt cirka 300
meter sötétzürke bom-
gyapiuszövet, szántásra;
v. férfi női raglán és töl-
kabátnak való. Ékszeres,
ruhák, kabátok, fehérne-
miek és minden más tár-
gyak állandóan olcsón el-
adatként. Subotica, I. kör,
Bogovićeva (Kinizsi) ul.
12. 5697

Közbejárunk az összes
hatóságoknál mindenféle
kereskedelmi engedélyek,
lakhatási és állampolgá-
runk beszerzésére az
SLS államban. Adunk
információt optáltaknak a
vagyonuk kicsérelésére.
Bővebbet a Nemzetközi
Tudakozó Irodában, Su-
botica, Kralja Aleksandra
9. 7297

Butorozott szoba konvha-
használatul kiadó. Cim:
IV., Daláćeva ul. 48. 7248

Cseregyerekek, lehetőleg
bunyevác családot keres-
nek. Cim: Paltatinusz kö-
faragó, Subotica. 7292

Szigoruan rituális kosztra
és teljes ellátásra az 1925-
—26. iskolaévre elfogadók
1—2 zsidó középiskolai
tanulót Osijeken. Szülők,
kik gondos zsidó nevelés-
re és héber nyelv tanítá-
sára reflektálnak, fordul-
janak Kisicky Áron kán-
torhoz, Osijek, I. Gaiev
trg 11. 7280

Palackérett óbaimat
ajánlom kávéháznak, büffe-
tek, csemegeüzletek ré-
szére. Petar Vojnić Zelić,
Jugosziavenska Banka li.
igazgatója, Subotica. 7272

2 iskolásfiú teljes ellátást
kaphat a családnál. —
Cim a kiadóban. 7277

KOSTOLJA MEG

A KIÁLLÍTÁSON

a „ZSILAVKA“

és „BLATINA“

MOSTARI

BOROKAT

RISTO KRULJ MOSTAR

pincészetéből

Főlerakat Suboticián

Preradovića ul. 14. 7221

Férfi kalapot olcsón kap-
hatók Rákosi Józsefnél,
Munkás-otthonnak szembe,
Tolstojeva ulica 25. 7251

Kerekek szeptember 15-re
egy kétüléses, tiszta, bu-
torozott szobát, posta kö-
zelében. Cim a kiadóban.

Somborban iskolásgyer-
mekeket teljes ellátásra
vállalunk család felvilá-
gosítását ad Dr. Szántó
Miklós, Sombor, Apatin-
ski put 46. 7294

*Remélem; mindenki
tudja hogy gyártmányaim
bűnek, italok és olcsók!*

Beck Jenő kötött-szövött druk gyára, Subotica

Pašićeva ulica 8.

A kiállításon A. pavllion, 40. szoba.

Ki akar a télen jó meleg szobát?

E. A. Kosović & Co. Beograd,
Terazije 7/V. Telefon 32—53.

„F“ pavllion 40. sz. standját

az nézze meg a kiállításon a világhírű „Königshütte“ szén-
bánya S. H. S. vezérképviselőt,

ahol hat (6) díjat nyerhet, ha az ott látható hatalmas széntömb súlyát eltalálja.

Az első díj 2500 kg., a második díj 1500 kg. és négy nyereség egyenkint 500 kg. legfinomabb szalon-köszén.